XIX. évfolyam, 4. szám, 2016

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Tej és Tejtermékek
XIX. évfolyam, 4. szám, 2016

Megjelenik havonta
2016. április 20.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Mándi-Nagy Dániel
mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Élőállat és Hús; Gabona és Ipari Növények piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 1) 476-3060

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló 3
Tejpiaci jelentés 4
Világ 4
Európai Unió 4
Magyarország 6
Agrárpolitikai hírek 7
Ábrák, táblázatok 8
Nyerstej 8
Tejtermékek 16
Tejfelvásárlás 22
Határidős jegyzések 27
Nemzetközi előrevetítések 31

Összefoglaló

Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 73,86 forint/kilogramm volt 2016 márciusában. A zsírtartalom 0,01 százalékpontos és a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása ellenére az alapár mérséklődése miatt a nyerstej átlagára 3 százalékkal csökkent márciusban a februárihoz képest. A nyerstej átlagára 15 százalékkal volt alacsonyabb az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A nyerstej kiviteli ára 61,01 forint/kilogramm volt ugyanekkor, egy hónap alatt 8 százalékkal, egy év alatt 25 százalékkal esett, és 17 százalékkal maradt el a belpiaci ártól.

Az EU–28-ban a tejhasznú tehénállomány nem változott számottevően, a nem vágásra szánt két évnél idősebb üszőállomány 3,5 százalékkal, a nem vágásra szánt egy évnél idősebb üszőállomány 2,4 százalékkal bővült 2015 november/decemberében az előző év azonos időszakához képest az Eurostat adatai szerint. A tehenek vágása 2015–ben 16 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

Az *ife* szerint az EU tehéntejkínálata 153,4 millió tonna lehet az idén, ami 1,8 millió tonnával (1 százalékkal) több a 2015. évinél. Meg kell jegyezni, hogy a növekedés egy részét (360 ezer tonnát) a 2016. február 29-ei szökőnap okozza. Az átlagos növekedési ütem az első negyedévben becslések szerint 4,4 százalék volt, amit az okozott, hogy az utolsó, 2014/2015. tejkvótaév (április–március) végén a termelők a túllépési büntetőilleték elkerülése miatt csökkentették tejkibocsátásukat. A tejkínálat várhatóan csak májusig fog nőni, ezt követően már elmaradhat az előző évitől.

Az EU-ban a sajt ára 2015 vége óta van nyomás alatt, a vaj ára 2015 decembere óta folyamatosan esett, de még mindig meghaladja az intervenciós szintet. Az USA-ban a belpiaci keresletnövekedés miatt emelkedik az import, Új-Zélandon pedig nem fog nőni a vajkivitel, így az EU magasabb részaránnyal vehet részt a vaj világkereskedelmében. A sajt termelése és exportja azért bővül, mivel más tejtermékek gyártása a tejtermelés szezonális csúcspontja előtt közel van a kapacitásmaximumhoz. A vaj és a sajt piacától eltérően a tejpor piaca kedvezőtlenül alakulhat. A sovány tejpor termelése a tejkínálat bővülése miatt nőtt 2015/2016 telén és a növekedés várhatóan folytatódik még egy ideig, ha a felvásárlás csökkenne májustól.

Tejpiaci jelentés

Világ

A nyerstej termelői ára az Egyesült Államokban 7, az Európai Unióban 10, Új-Zélandon 19 százalékkal csökkent 2016 februárjában az egy évvel korábbihoz képest. A világpiacon a teljes tejpor értékesítési ára (FOB Óceánia) 2016 15. hetében a 2015 43. hetihez viszonyítva 28 százalékkal, a sovány tejporé 20 százalékkal, az ömlesztett vajé a 2016. 1. hetihez viszonyítva 13 százalékkal csökkent, míg a *Cheddar* sajté két hét alatt 2 százalékkal nőtt. Kína teljestejpor-importja 22 százalékkal, a sovány tejporé 25 százalékkal, a vajé és vajolajé 79 százalékkal nőtt 2016 első két hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A németországi Élelmiszer-gazdasági Kutató Központ *(ife)* márciusi előrevetítése szerint az Egyesült Államokban a tejtermelés enyhe növekedése várható 2016-ban, azonban ez nem elegendő a kereslet fedezéséhez. Az USA ennek következtében nem növelheti a tejtermékek exportját, sőt zsírhiánya miatt vajimportra szorul. Az *ife* szerint a globális piac egyensúlyba kerüléséhez a keresletnek tovább kell nőnie és egyenlővé kell válnia a termelésből és a korábban elraktározott tejtermékkészletekből adódó kínálattal. Az Európai Bizottság márciusi előrevetítése szerint nem utal semmi jel arra, hogy a tejtermékek világpiaci fogyasztása és importja középtávon megváltozik, a globális import várhatóan több mint 2 százalékkal nő évente. Ez tejegyenértékben kifejezve évi 1,5 millió tonna emelkedésnek felel meg. A kereslet-kínálati egyensúly megteremtéséhez és az árak emelkedéséhez a tejkibocsátás növekedésének lassulása szükséges.

Az *ife* szerint az exportlehetőségek rövid és középtávon eltérőek. A nyersolaj és más nyersanyagok alacsony ára miatt csökkent az ezeket termelő közel-keleti, észak-afrikai és latin-amerikai országok vásárlóereje. Ezzel szemben más élelmiszer-importőr országok a tejtermékek alacsony ára miatt meg tudtak takarítani pénzt, hogy más termékeket, köztük élelmiszert importáljanak. Az alacsony árak miatt az eladók vonakodva kötnek hosszú távú szerződéseket, ami bizonytalanná teszi a piacot. Az orosz importkereslet várhatóan még akkor sem állna helyre, ha a nyugati országokkal szembeni importtilalmat eltörölnék. Kína januári importadatai bizakodásra adnak okot, azonban kérdéses, hogy a kedvező tendencia folytatódik-e.

Európai Unió

A nyerstej azonnali (spot) piaci ára Olaszországban a 2015. 42. hét és a 2016. 16. hét közötti időszakban 39 százalékkal, Hollandiában 2016 6. és 15. hete között 22 százalékkal csökkent. Hollandiában a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel 4,4 százalék zsírtartalomra vonatkozóan 17,5 euró/100 kilogramm volt április 13-án. Az olaszországi Veronában a nyerstej spot piaci ára április 18-án áfa nélkül, szállítási költséggel 22 euró/100 kilogramm, a Németországból és Ausztriából származó 3,6 százalék zsírtartalmú nyerstejé 20,5 euró/100 kilogramm, a fölözötté 9,5 euró/100 kilogramm volt. Olaszországban, Lodi városában április 11-én a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel, 60 napos fizetési határidővel 23,5 euró/100 kilogramm, a 3,6 százalék zsírtartalmú, Franciaországból származó nyerstejé 20,5 euró/100 kilogramm, a Németországból származóé 21,5 euró/100 kilogramm, a fölözötté 10,5 euró/100 kilogramm volt.

Az *ife* havi rendszerességgel közzéteszi a nyerstej alapanyagértékét 4,0 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérje-beltartalomra vonatkozóan. Az alapanyagérték tükrözi a nyerstej összetevőinek (zsír, fehérje) árát, amelyet a hannoveri és a kempteni árutőzsde vaj- és soványtejpor-jegyzései alapján határoznak meg. A zsírérték 16 százalékkal, a fehérjeérték 4 százalékkal csökkent, így az alapanyagérték 10 százalékkal volt alacsonyabb 2016 márciusában az előző havihoz képest.

Az *ife* előrevetítése szerint a tejipari cégek az alacsony árak miatt tartalékaikat élik fel, hogy támogassák a nyerstej árát, de kérdés, hogy meddig tudják ezt megtenni. A korábban magasabb áron kötött szerződések okozzák azt, hogy a tejtermékek árcsökkenése ez idáig nem jelent meg teljes mértékben a nyerstej árában. Németországban a nyerstej ára 28 eurócent/kilogramm volt, mindazonáltal a vaj és a sovány tejpor árából számított alapanyagérték kevesebb mint 24 eurócent volt,

ami közel van az intervenciós árszinthez. A közeljövőben a sajt árának csökkenésével tovább mérséklődhet a nyerstej ára. Áprilisban sok folyadéktejre és friss tejtermékre kötöttek szerződést Németországban, így a legjobb esetben is csak a nyerstejárak stagnálására lehet számítani. Az intervenció felszívja az ideiglenes tejtermékfelesleget, így az árak várhatóan hamarosan elérik a mélypontjukat. Az Európai Unióban a belpiaci keresletet az egy főre jutó fogyasztás kismértékű növekedése és a fogyasztók számának lassú emelkedése határozza meg. De nehéz előre jelezni, hogy a tejtermékek és ezt követően a nyerstej ára pontosan mikor fog emelkedni. Valószínűtlennek tűnik, hogy áprilistól szeptemberig a keresletben és a kínálatban változás történne a piacon.

Németországban az ömlesztett vaj értékesítési ára 2015. 45. és 2016. 15. hét között 20 százalékkal, a sovány tejporé 2015. 43. és 2016. 15. hét között 12 százalékkal csökkent. A kempteni árutőzsdén a 25 kilogrammos kiszerelésű ömlesztett vaj értékesítési ára 245 euró/100 kilogramm, a 25 kilogrammos kiszerelésű zsákos, élelmezési célú (intervenciós minőségű) sovány tejporé 162 euró/100 kilogramm volt. Az intervenciós árszintnél az ömlesztett vaj ára 10 százalékkal magasabb, míg a sovány tejporé 7 százalékkal alacsonyabb volt a vizsgált héten.

Az Európai Bizottság adatai szerint az Európai Unióban 2016. január 4-e és március 31-e között sovány tejporból 109 ezer tonna került intervenciós felajánlásra, míg a vaj intervenciós készlete továbbra is üres maradt. A vaj magántárolási felajánlása 2016. január 4-e és április 10-e között 55 190 tonna, a sovány tejporé 18 429 tonna volt. A sajt magántárolási támogatására 2016. február 15-e és április 10-e között 34 195 tonna kérelem érkezett. A vaj magántárolási készlete 2016. február végén 68 532 tonna, a sovány tejporé 37 014 tonna, a sajté 25 878 tonna, a sovány tejpor intervenciós készlete 69 838 tonna volt. A sovány tejpor intervenciós felajánlása 2016 első hét hetében több volt, mint 2015 egészében. Ha a heti több mint 7000 tonnás intervenciós felajánlás folytatódik, akkor a 109 ezer tonnás plafont nagyon hamar elérhetik a tagországok. Vészhelyzeti intézkedésként az Európai Bizottság javaslatot tett arra, hogy duplájára emelje a vaj és a sovány tejpor 108 és 218 ezer tonnás maximális referenciaáras felvásárlási határát, amit a mezőgazdasági miniszterek tanácsa el is fogadott.

Az EU–28-ban a tejhasznú tehénállomány nem változott számottevően, a nem vágásra szánt két évnél idősebb üszőállomány 3,5 százalékkal, a nem vágásra szánt egy évnél idősebb üszőállomány 2,4 százalékkal bővült 2015 november/decemberében az előző év azonos időszakához képest az Eurostat adatai szerint. A tejhasznú tehénállomány 2015-ben az EU–15-ben további 1,3 százalékkal nőtt, míg az EU–13-ban 2011 óta a legerőteljesebben, 3,3 százalékkal csökkent. A tehenek vágása 2015-ben 16 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, az EU–15-ben 1,6 százalékkal nőtt, míg az EU–13-ban több mint a kétszeresére emelkedett. Az üszők számának a tejhasznú tehénállománynál erőteljesebb bővülése ellenére az Európai Bizottság a tejhasznú tehénállomány 0,8 százalékos csökkenésére számít 2016-ban és 2017-ben.

Az *ife* szerint az EU tehéntejkínálata 153,4 millió tonna lehet az idén, ami 1,8 millió tonnával (1 százalékkal) több a 2015. évinél. Meg kell jegyezni, hogy a növekedés egy részét (360 ezer tonnát) a 2016. február 29-ei szökőnap okozza. Az átlagos növekedési ütem az első negyedévben becslések szerint 4,4 százalék volt, amit az okozott, hogy az utolsó, 2014/2015. tejkvótaév (április–március) végén a termelők a túllépési büntetőilleték elkerülése miatt csökkentették tejkibocsátásukat. A tejkínálat várhatóan csak májusig fog nőni, ezt követően már elmaradhat az előző évitől. A tejkvóta megszüntetése után sok új beruházást eszközöltek tejtermelő létesítményekbe. Ezek a beruházások ellensúlyozták a tejtermelők alacsony árak miatti piacról történő kilépésével járó strukturális változást. A tejkínálat 2014 közepe óta meghaladja a keresletet, aminek következtében a tejtermékek ára 2016 első hónapjaiban tovább csökkent. A tehenek levágása a kedvező takarmánykínálat és az állatok jó egészségi állapota mellett átgondolatlannak tűnik. Németországban 2016 13. hetében egy hét alatt 0,5 százalékkal, az előző év azonos hetihez képest 3 százalékkal több tejet vásároltak fel. Franciaországban 2016 12. hetében a nyerstej felvásárlása egy hét alatt 0,5 százalékkal nőtt, 1,8 százalékkal maradt el az előző évitől. Az Európai Bizottság előrevetítése szerint Franciaországban, ahol a szövetkezetek és a tejfeldolgozók korlátozzák a tejtermelők kibocsátásbővítő törekvéseit, csak mérsékelten nőhet a tejtermelés, míg erőteljes növekedésre lehet számítani Írországban, Hollandiában és Dániában. Hollandiában a foszfátszabályozás bevezetése azonban gátat szabhat a bővülésnek. Magasabb lehet a tejfelvásárlás az Egyesült Királyságban is, míg Né-

metországban csak a kibocsátás mérsékelt emelkedésére lehet számítani. A tejhasznú tehénállomány csökkenése miatt stagnálhat a felvásárlás Lengyelországban, Magyarországon, Szlovákiában és a balti államokban.

Az *ife* szerint az EU-ban a vaj ára 2015 decembere óta folyamatosan esett, de még mindig meghaladja az intervenciós szintet. Az EU és Óceánia vajára nagyon közel van egymáshoz, de az USA ára 50 százalékkal magasabb az erőteljes belpiaci kereslet miatt. Az USA-ban a belpiaci keresletnövekedés miatt emelkedik az import, Új-Zélandon pedig nem fog nőni a vajkivitel, így az EU magasabb részaránnyal vehet részt a vaj világkereskedelmében. Az év végi készlet magasabb lehet a 2015. véginél. A vaj magántárolási támogatása segített az árak magasabb szinten tartásában, de további csökkenés esetén az intervenciós felvásárlás is megnyitható lenne. Az intervenció stabilizálhatná a piacot, mivel a készletek rövid távon nem térnek vissza a piacra. Az idén a vajkibocsátás kismértékű növekedése várható. A vaj egészségügyi és környezeti megítélése javult a növényi zsírokkal szemben. A vaj zsírfogyasztáson belüli részaránya növekszik, különösen azokon a piacokon, ahol korábban alacsony volt, mint az USA-ban, a feltörekvő piacokon és Kínában. Az EU-ban a vajfogyasztás enyhén nőtt az elmúlt években, ami várhatóan folytatódik 2016-ban is.

Az *ife* szerint a sajt ára 2015 vége óta van nyomás alatt. Különösen a félkemény Gouda, Edami és hasonló típusú sajtok ára olyan alacsony, ami alig tud az intervenciós szintnek megfelelő bevételt biztosítani. A sajt termelése és exportja azért bővül, mivel más tejtermékek gyártása a tejtermelés szezonális csúcspontja előtt közel van a kapacitásmaximumhoz. Az orosz embargó miatt kieső kiviteli mennyiséget más célpiacok kiegyenlítették.

Az *ife* szerint a vaj és a sajt piacától eltérően a tejpor piaca kedvezőtlenül alakulhat. A sovány tejpor termelése a tejkínálat bővülése miatt nőtt 2015/2016 telén és a növekedés várhatóan folytatódik még egy ideig, ha a felvásárlás csökkenne májustól. Tavasszal és kora nyáron lényegesen emelkedhetnek az intervenciós készletek, azonban a magántárolási készlet csökkenhet.

Magyarország

Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 73,86 forint/kilogramm volt 2016 márciusában. A zsírtartalom 0,01 százalékpontos és a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása ellenére az alapár mérséklődése miatt a nyerstej átlagára 3 százalékkal csökkent márciusban a februárihoz képest. A nyerstej átlagára 15 százalékkal volt alacsonyabb az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A nyerstej felvásárlása a 2015. márciusit 3 százalékkal, a 2016. februárit 7 százalékkal haladta meg.

Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 61,01 forint/kilogramm volt 2016 márciusában, egy hónap alatt 8 százalékkal, egy év alatt 25 százalékkal esett, és 17 százalékkal maradt el a belpiaci ártól. Az AKI PÁIR adatai szerint a nyerstej kiszállítása 24 százalékkal csökkent márciusban az előző év azonos hónapjához viszonyítva, ezen belül a termelők és a kereskedők 21 százalékkal, a feldolgozók 28 százalékkal kevesebb nyerstejet exportáltak. A termelők és a kereskedők nyerstejkivitele 54 százalékkal haladta meg a feldolgozókét a vizsgált hónapban.

Az AKI PÁIR adatai szerint a hazai előállítású tehéntúró belföldi értékesítési ára 14 százalékkal, a 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tejé és a trappista sajté egyaránt 10 százalékkal, a tejfölé 9 százalékkal csökkent 2016 márciusában az előző év azonos hónapjához képest. A KSH adatai szerint a 2,8 százalék zsírtartalmú friss tej és a trappista tömbsajt fogyasztói ára egyaránt 10 százalékkal volt alacsonyabb ugyanebben az összehasonlításban.

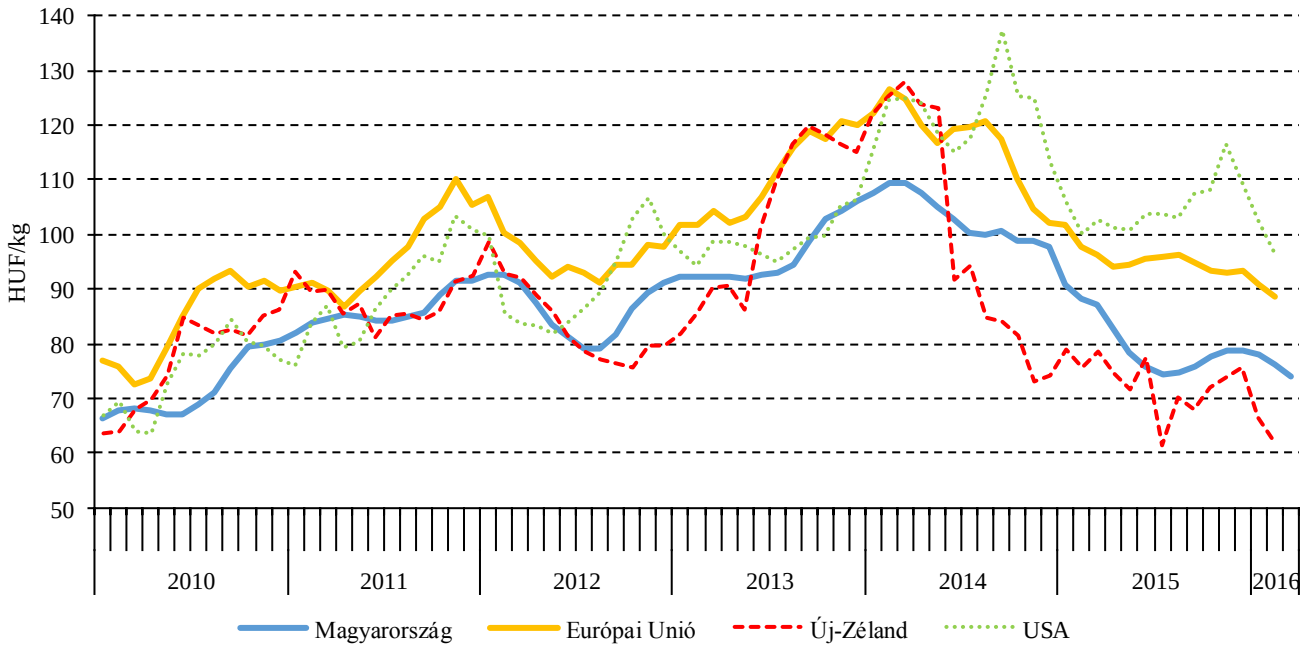
Agrárpolitikai hírek

- A földművelésügyi miniszter 23/2016. (IV. 5.) FM rendelete szerint azon tejtermelő, aki a 96/2015. (XII. 23.) FM rendelet szerinti támogatási kérelem benyújtására jogosult volt, vissza nem térítendő mezőgazdasági csekély összegű támogatást kaphat a 2015. március 31-én rendelkezésére álló beszállítási tejkvóta, illetve közvetlen értékesítési tejkvóta után. A jövedelempótló támogatás mértéke 15 forint kilogrammonként.
- A Bizottság (EU) 2016/558, 2016/559 felhatalmazáson alapuló rendeletek (2016. április 11.) lehetővé teszik az elismert termelői szervezeteknek, azok szövetségeinek és a tej- és tejtermékágazatban elismert szakmaközi szervezeteknek, hogy önkéntes közös megállapodásokat kössenek és közös határozatokat hozzanak átmeneti alapon, hat hónapos időszakra szólóan a tejtermelési tervekre vonatkozóan. A termelési tervekre vonatkozó ilyen megállapodásokat és határozatokat ideiglenesen engedélyezni kell a tavaszt és a nyarat, azaz a tej- és tejtermékágazati termelés csúcsidőszakát jelentő, és ennek megfelelő legjelentősebb hatással bíró hat hónapos időtartamra. Az engedélyt meg kell adni, ha az nem ássa alá a belső piac működését, és ha a megállapodások és határozatok kizárólag a tej- és tejtermékágazat stabilizálását célozzák. Ez az egyedi feltétel kizárja, hogy olyan megállapodások és határozatok szülessenek, amelyek közvetlenül vagy közvetetten a piacok felosztásához, az állampolgárságon alapuló megkülönböztetéshez vagy az árak rögzítéséhez vezetnek.

Ábrák, táblázatok

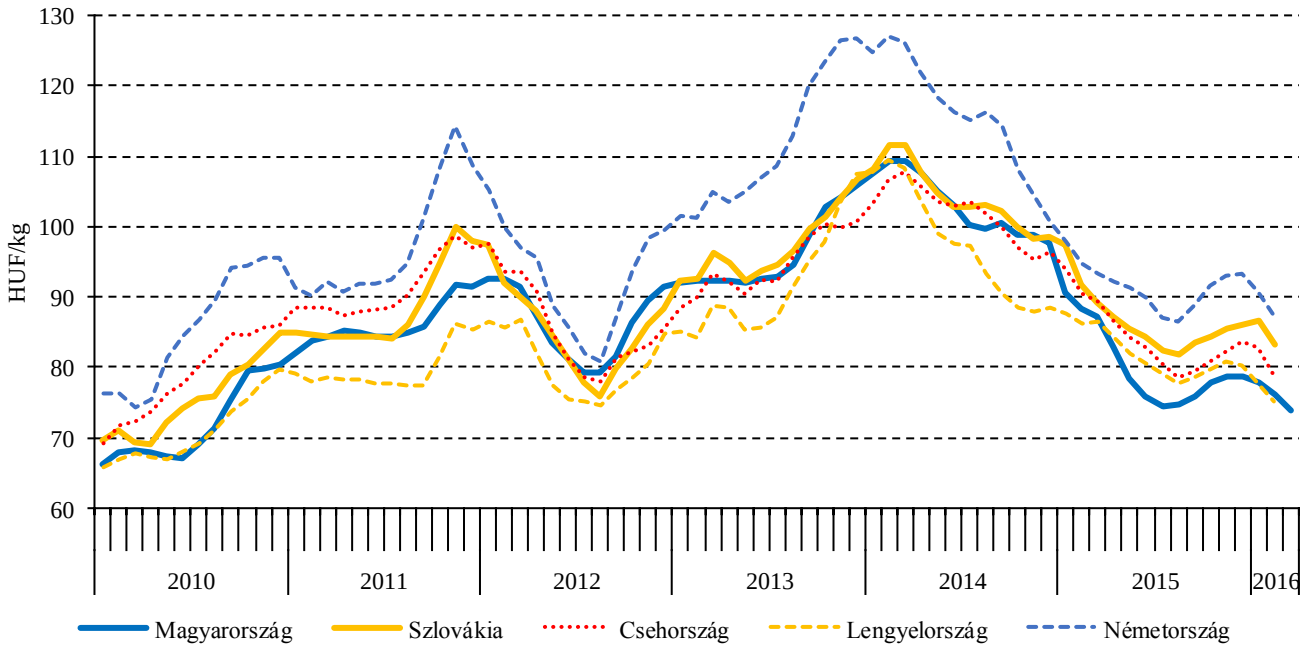
Nyerstej

1. ábra: **A nyerstej havi termelői árának alakulása a világon (2010-2016)**

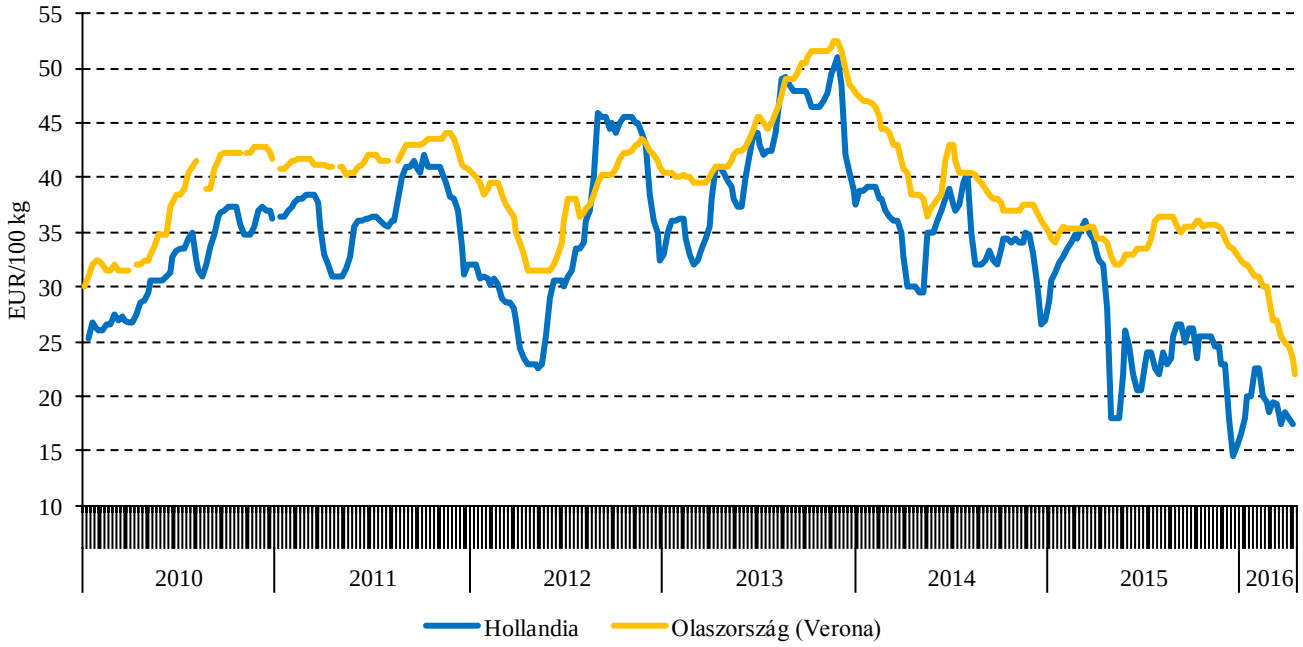
Forrás: AKI PÁIR, LTO, USDA

2. ábra: **A nyerstej havi termelői ára néhány európai országban (2010-2016)**

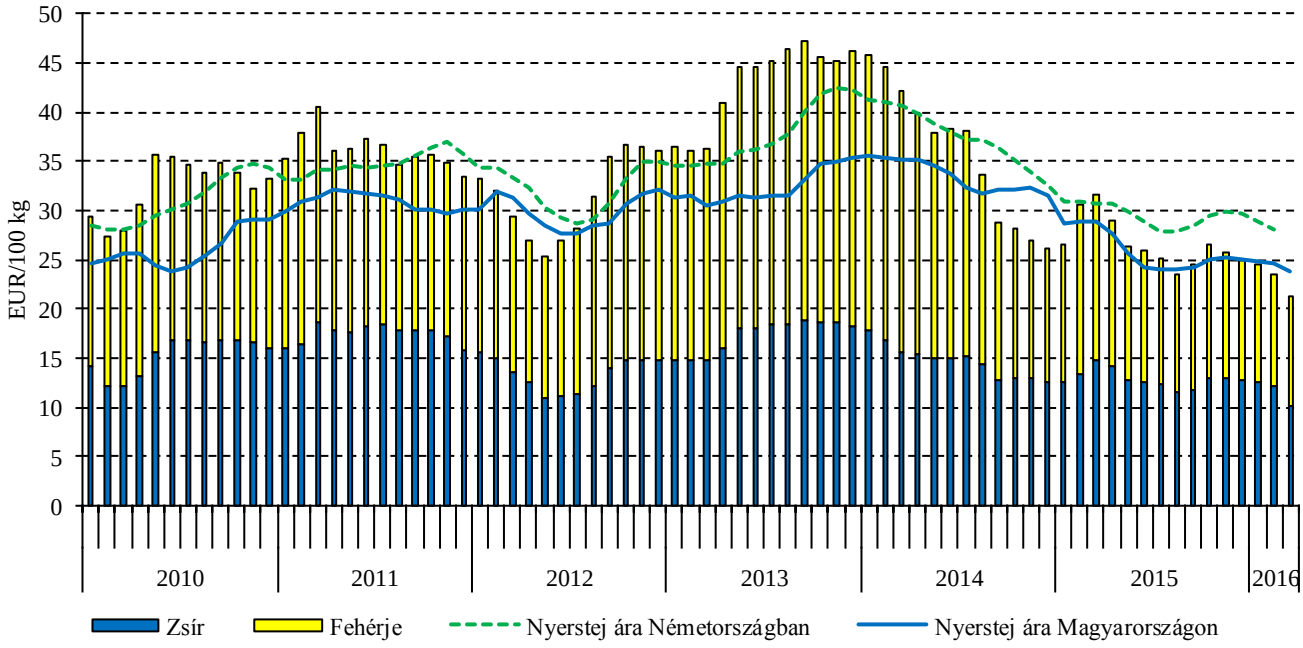
Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR, GUS, BLE-BMELV-Európai Bizottság

3. ábra: **A nyerstej heti azonnali (spot) piaci ára Olaszországban és Hollandiában (2010-2016)**

Forrás: CCIAA di Verona, DCA-Markt

4. ábra: **A nyerstej havi alapanyagértéke és ára Németországban, a nyerstej ára Magyarországon (2010-2016)**

Forrás: ife, BLE-BMELV, Európai Bizottság, AKI PÁIR

1. táblázat: **A nyerstej termelői ára[a] Magyarországon**

	2015. III.	2016. II.	2016. III.	2016. III./ 2015. III. (százalék)	2016. III./ 2016. II. (százalék)
Alapár (HUF/kg)	84,71	72,72	70,29	82,97	96,65
Felvásárlás (tonna)	100 866	97 096	104 134	103,24	107,25
Átlagár (HUF/kg)	87,30	76,21	73,86	84,6	96,92
Fehérje (százalék)	3,32	3,32	3,34	100,36	100,45
Zsír (százalék)	3,72	3,85	3,86	103,86	100,28

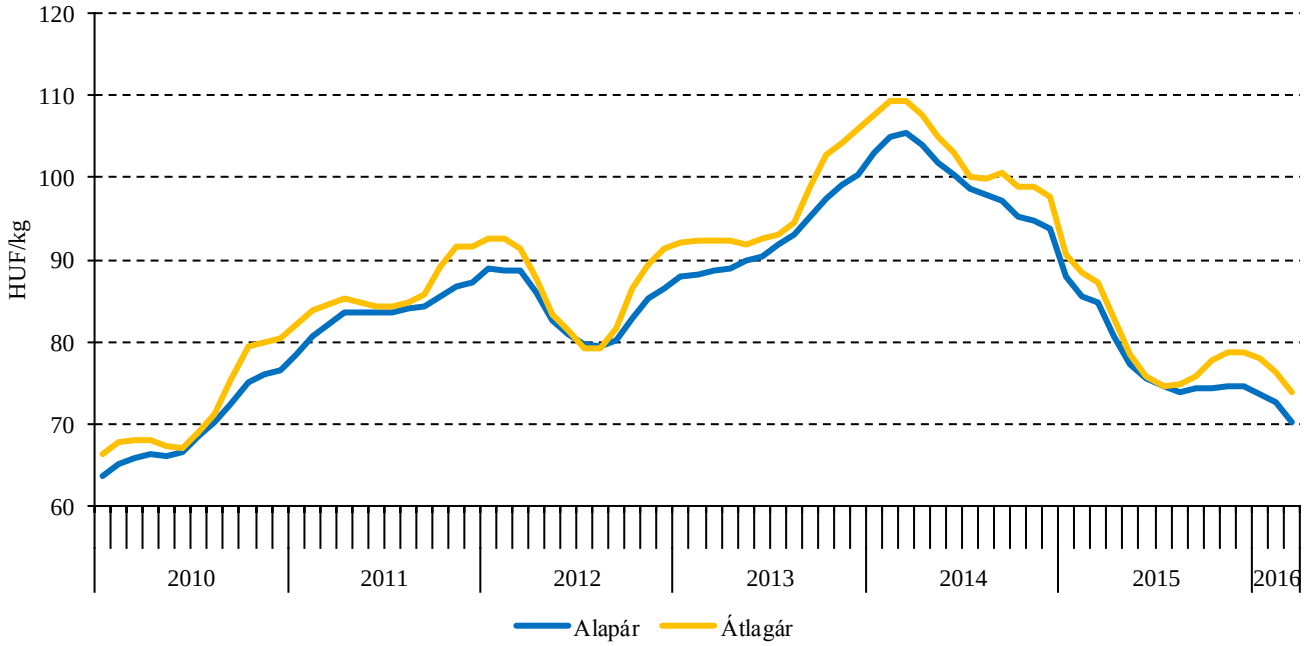
[a] A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A nyerstej kiviteli ára[a] Magyarországon**

	2015. III.	2016. II.	2016. III.	2016. III./ 2015. III. (százalék)	2016. III./ 2016. II. (százalék)
Mennyiség (tonna)	18 516	13 446	14 064	75,95	104,59
Átlagár (HUF/kg)	81,29	66,28	61,01	75,06	92,05
Fehérje (százalék)	3,25	3,27	3,28	100,88	100,43
Zsír (százalék)	3,72	3,80	3,75	100,80	98,77

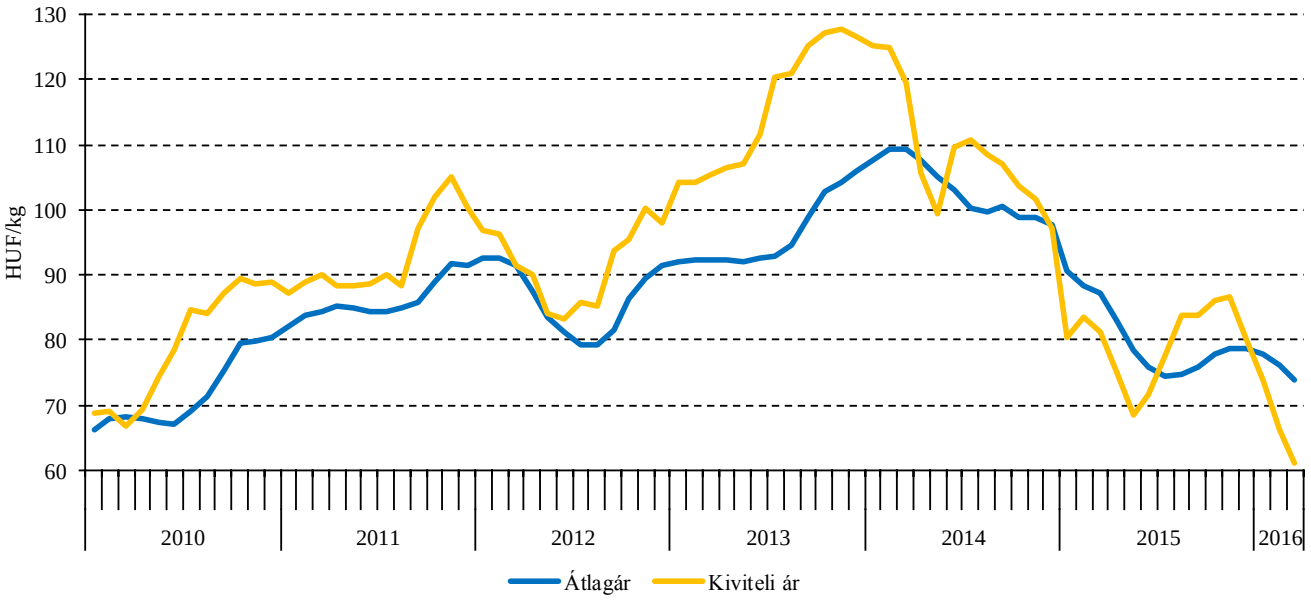
[a] A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és teljes tejre vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

5. ábra: **A nyerstej országos havi termelői alap- és átlagára[a] Magyarországon (2010-2016)**

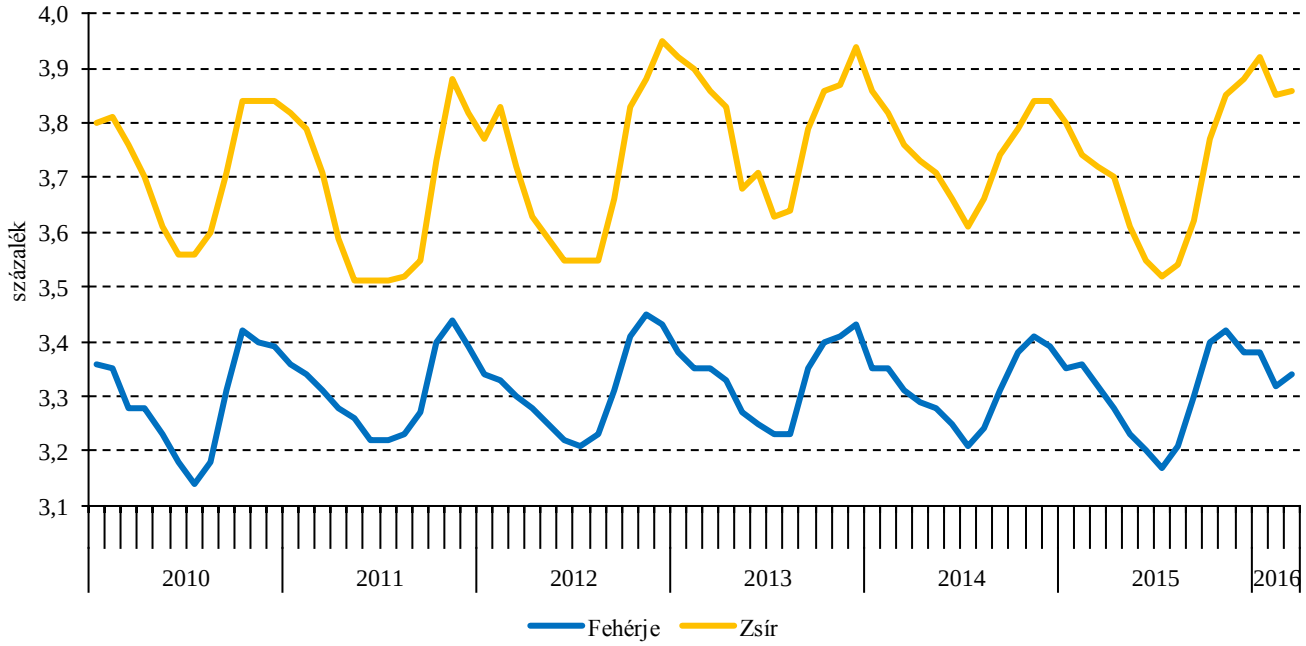
[a] A nyerstej valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra: **A nyerstej havi termelői átlagára[a] és kiviteli ára Magyarországon (2010-2016)**

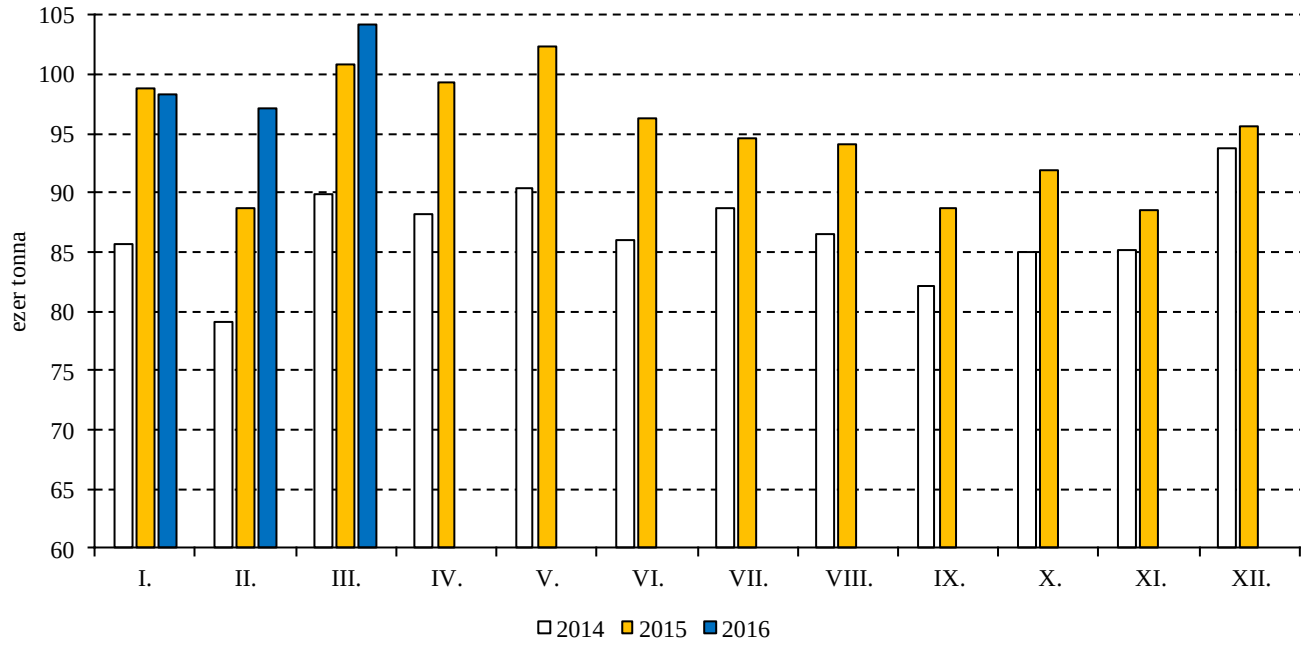
[a] A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: **A nyerstej havi beltartalma[a)] Magyarországon (2010-2016)**

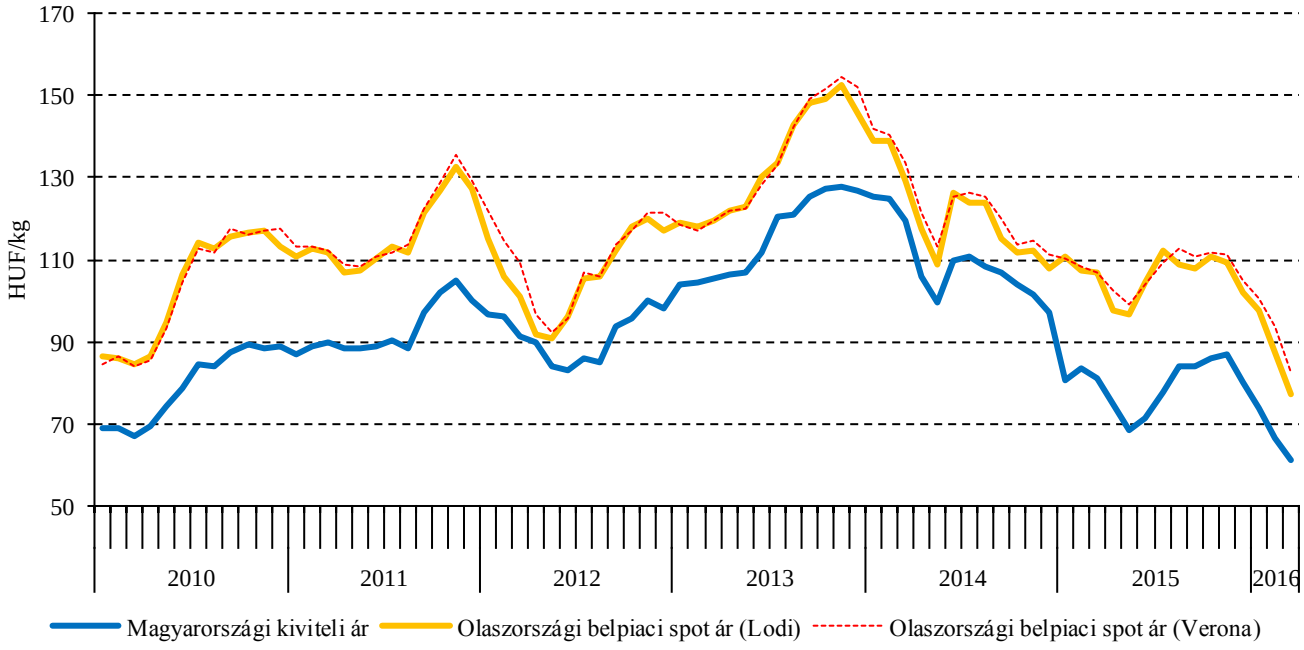
[a)] A nyerstej beltartalma összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: **A felvásárolt nyerstej havi mennyisége Magyarországon (2013-2016)**

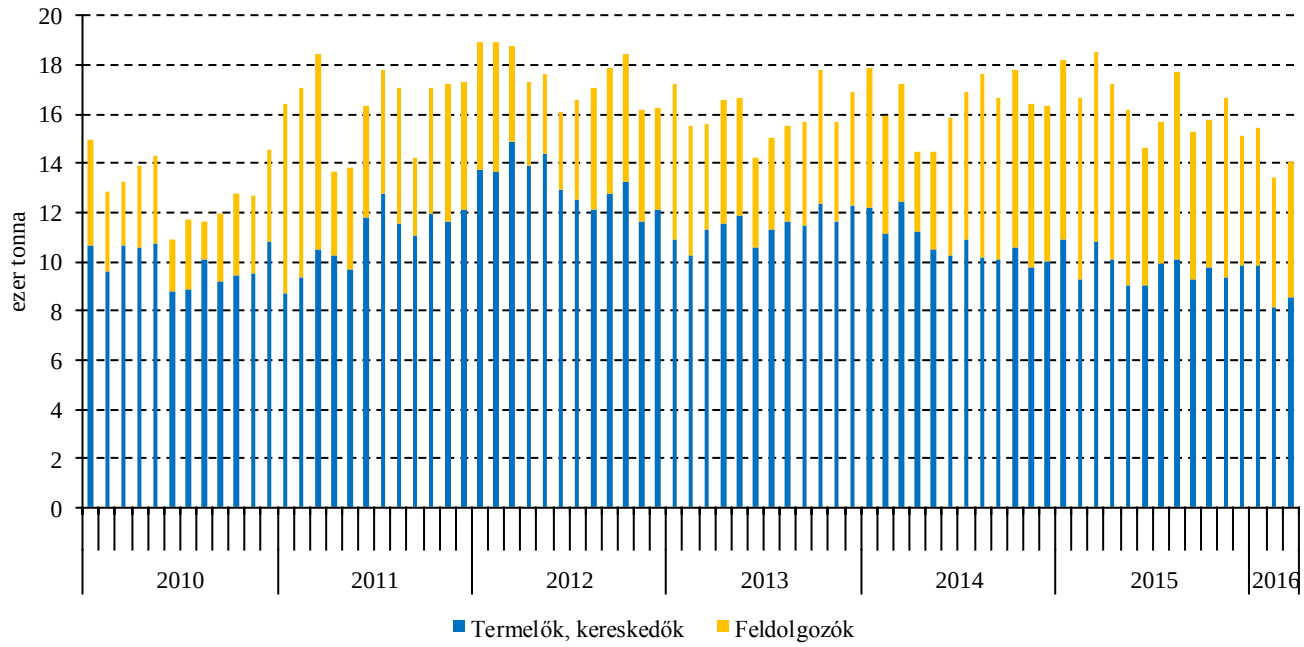
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: **A teljes nyerstej havi kiviteli ára Magyarországon és a nyerstej ára Olaszországban (2010-2016)**

Forrás: AKI PÁIR, CCIAA di Lodi, CCIAA di Verona

10. ábra: **A termelők, a kereskedők és a feldolgozók havi nyerstejkivitele Magyarországon (2010-2016)**

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat: **A nyerstej ára az Európai Unióban (2016. március 5-ig beérkezett adatok)**

	2015. II.		2016. I.		2016. II.		2016. II./ 2015. II. (százalék)	2016. II./ 2016. I. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Ausztria	34,94	107,19	34,43	108,24	33,22	102,99	96,08	95,15
Belgium	29,02	89,03	26,84	84,38	25,81	80,02	89,88	94,83
Dánia	30,98	95,04	29,71[a)]	93,40	28,69[c)]	88,94	93,58	95,22
Egyesült Királyság	35,56	109,09	30,76	96,70	32,70	101,38	92,93	104,84
Finnország	37,45	114,89	38,66	121,53	38,42	119,11	103,67	98,01
Franciaország	31,52	96,70	28,85	90,70	28,89	89,56	92,62	98,74
Görögország	42,50	130,39	41,59	130,75	40,63	125,96	96,60	96,34
Hollandia	31,50	96,64	29,25[a)]	91,95	29,24[c)]	90,65	93,80	98,59
Írország	32,63	100,11	28,26	88,84	29,43	91,24	91,14	102,70
Luxemburg	30,66	94,06	29,00	91,17	28,37	87,95	93,50	96,47
Németország	30,81	94,52	28,87	90,76	28,13	87,21	92,27	96,09
Olaszország	35,43	108,70	34,38	108,08	34,09	105,68	97,22	97,78
Portugália	31,59	96,92	28,64	90,04	28,00	86,80	89,56	96,40
Spanyolország	31,75	97,41	29,90	94,00	29,71[a)]	92,11	94,56	97,99
Svédország	30,57	93,79	32,45	102,01	31,55[a)]	97,81	104,29	95,88
Ciprus	57,29	175,76	58,49	183,87	57,57	178,48	101,55	97,07
Csehország	29,57	90,72	26,37	82,90	25,49	79,02	87,10	95,32
Észtország	23,97	73,54	23,43	73,66	23,20[a)]	71,92	97,80	97,64
Lengyelország	29,09	89,25	26,14	82,18	25,60	79,36	88,92	96,57
Lettország	22,06	67,68	22,00	69,16	21,42	66,41	98,12	96,02
Litvánia	22,23	68,20	22,57	70,95	21,42	66,41	97,38	93,60
Magyarország	**28,78**	**88,37**	**24,76**	**77,91**	**24,56**	**76,21**	**86,24**	**97,82**
Málta	45,68	140,14	46,14	145,05	46,14[a)]	143,04	102,07	98,61
Szlovákia	29,92	91,79	27,53	86,55	26,87	83,30	90,75	96,24
Szlovénia	29,16	89,46	27,45	86,29	26,65	82,62	92,35	95,75
Bulgária	31,14	95,53	28,66	90,10	28,17	87,33	91,42	96,93
Románia	28,53	87,53	27,27	85,73	26,92	83,46	95,35	97,35
Horvátország	34,00	104,31	31,81	100,00	29,86	92,57	88,75	92,57
EU-28	**31,81**	**97,59**	**29,49**	**92,71**	**29,34**	**90,96**	**93,21**	**98,11**

[a)] A tagállam becslése.
[b)] Az Európai Bizottság (DG-AGRI C3) becslése.
[c)] Az LTO becslése.
Megjegyzés: A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik. Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: AKI PÁIR, Európai Bizottság

4. táblázat: **A nyerstej ára a harmadik országokban**

Ország	2015. II.		2016. I.		2016. II.		2016. II./ 2015. II. (százalék)	2016. II./ 2016. I. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Argentína	32,04	100,23	18,07	59,52	16,71	56,10	52,16	92,45
Brazília	28,02	86,18	23,41	165,90	24,23	168,86	86,48	103,48
Japán	71,57	219,68	77,46	243,78	78,76	244,34	110,04	101,67
Svájc	55,44	170,15	55,39	174,40	–	–	–	–
Új-Zéland	24,69	75,81	21,22	66,80	19,99	61,99	80,96	94,20
USA	32,67	100,24	32,73	102,98	31,24	96,87	95,62	95,47

Megjegyzés: Új-Zéland 4,2 százalék zsír-, 3,4 százalék fehérje-, USA 3,7 százalék zsírtartalom. Átszámítva az MNB és az ECB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: SAGPyA, CEPEA, JSB, BLW, LTO, USDA

5. táblázat: **A nyerstej ára[a] az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinál**

EUR/100 kg

Ország	Feldolgozó	2015. II.	2016. I.	2016. II.	2016. II./ 2015. II. (százalék)	2016. II./ 2016. I. (százalék)
Belgium	Milcobel	29,54	26,39	25,26	85,51	95,72
Németország	Müller (Leppersdorf)	28,54	27,37	26,38	92,43	96,38
Németország	DMK	28,16	26,18	26,18	92,97	100,00
Dánia	Arla Foods	29,25	28,66	27,68	94,63	96,58
Finnország	Hämeenlinnan Osuusmeijeri	37,79	–	–	–	–
Franciaország	Bongrain CLE (Basse Normandie)	32,90	30,15	30,05	91,34	99,67
Franciaország	Danone (Pas de Calais)	32,82	32,17	32,20	98,11	100,09
Franciaország	Lactalis (Pays de la Loire)	32,43	29,30	29,30	90,35	100,00
Franciaország	Sodiaal	33,11	31,68	30,71	92,75	96,94
Nagy-Britannia	Dairy Crest (Davidstow)	35,63	30,65	29,82	83,69	97,29
Nagy-Britannia	First Milk	28,33	–	–	–	–
Írország	Glanbia	–	–	27,84	–	–
Írország	Kerry Agribusiness	30,44	23,99	26,74	87,84	111,46
Olaszország	Granarolo (North)	30,37	25,56	25,34	83,44	99,14
Hollandia	DOC Kaas	41,20	38,29	38,29	92,94	100,00
Hollandia	Friesland Campina	29,03	25,16	25,16	86,67	100,00
EU átlag	**–**	**30,63**	**28,44**	**28,42**	**92,78**	**99,93**

[a] Adó nélkül, 4,2 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérjetartalomra vonatkozóan, csíraszám 24 999 és szomatikus sejtszám 249 999.
Forrás: LTO

Tejtermékek

6. táblázat: **A folyadéktej feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

HUF/liter

Megnevezés	2015. III.	2016. II.	2016. III.	2016. III./ 2015. III. (százalék)	2016. III./ 2016. II. (százalék)
Polytej, 2,8 százalék zsírtartalom	144,32	126,17	123,19	85,36	97,63
Dobozos tej, 2,8 százalék zsírtartalom	153,44	137,99	137,65	89,71	99,75
Dobozos tartós tej, 2,8 százalék zsírtartalom	154,98	138,89	141,66	91,40	102,00
Dobozos tartós tej, 1,5 százalék zsírtartalom	125,01	114,47	112,74	90,19	98,49

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon**

HUF/kg

Megnevezés	2015. III.	2016. II.	2016. III.	2016. III./ 2015. III. (százalék)	2016. III./ 2016. II. (százalék)
Adagolt vaj	1 368,88	1 271,96	1 276,57	93,26	100,36
Natúr vajkrém	828,17	812,99	811,17	97,95	99,78
Tehéntúró	644,43	564,60	551,77	85,62	97,73
Tejföl	395,82	356,91	360,19	91,00	100,92
Natúr joghurt	298,50	230,47	229,17	76,77	99,44
Gyümölcsös joghurt	427,68	336,37	335,54	78,46	99,75
Kefir	288,14	228,66	226,64	78,66	99,11
Trappista sajt	1 007,38	960,64	905,83	89,92	94,29
Ömlesztett sajt	1 075,20	973,05	987,67	91,86	101,50

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat: **Magyarország tejtermék-külkereskedelmének mennyisége**

tonna

Megnevezés	2015. I.		2016. I.		2016. I./2015. I. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín[a)]	12 314	35 787	8 207	34 496	66,65	96,39
0402 Tej és tejszín[b)]	530	18	506	21	95,50	121,70
0403 Kefir, joghurt	3 397	242	3 978	264	117,12	109,29
0404 Tejsavó	757	2 509	663	3 336	87,54	133,00
0405 Vaj és vajkrém	558	51	533	56	95,51	108,46
0406 Sajt és túró	4 322	1 932	4 618	1 955	106,86	101,19

[a)] Nem sűrítve, nem édesítve.
[b)] Sűrítve vagy édesítve.
Forrás: KSH

9. táblázat: **Magyarország tejtermék-külkereskedelmének értéke**

ezer HUF

Megnevezés	2015. I.		2016. I.		2016. I./2015. I. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín[a)]	1 784 393	3 546 154	1 242 301	3 236 751	69,62	91,27
0402 Tej és tejszín[b)]	348 593	16 548	301 479	20 148	86,48	121,75
0403 Kefir, joghurt	1 089 035	95 788	1 169 911	88 823	107,43	92,73
0404 Tejsavó	398 247	329 574	278 897	716 287	70,03	217,34
0405 Vaj és vajkrém	592 946	50 744	543 813	42 003	91,71	82,77
0406 Sajt és túró	3 825 182	2 595 071	3 849 176	2 382 894	100,63	91,82
Összesen	8 038 395	6 633 880	7 385 577	6 486 906	91,88	97,78

[a)] Nem sűrítve, nem édesítve.
[b)] Sűrítve vagy édesítve.
Forrás: KSH

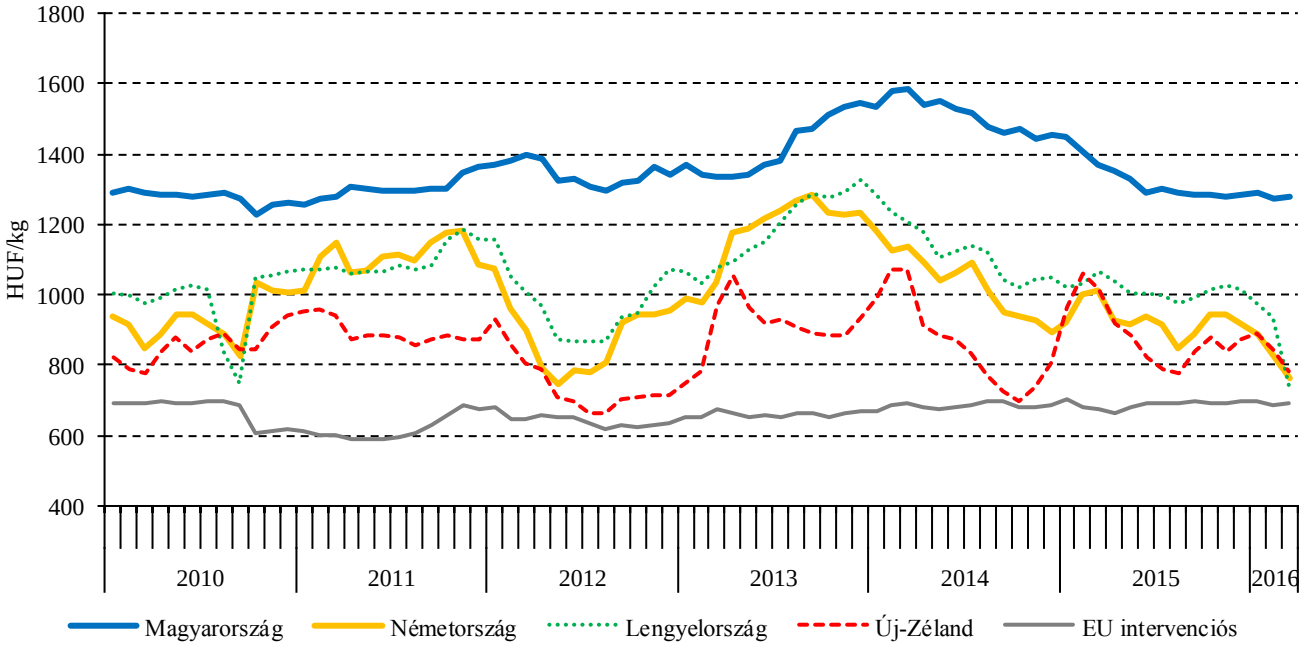
10. táblázat: **A tejtermékek külkereskedelmi ára Magyarországon**

HUF/kg

Megnevezés	2015. I.		2016. I.		2016. I./2015. I. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín[a)]	144,91	99,09	151,36	93,83	104,46	94,69
0402 Tej és tejszín[b)]	658,00	940,36	595,90	940,81	90,56	100,05
0403 Kefir, joghurt	320,61	396,50	294,09	336,40	91,73	84,84
0404 Tejsavó	526,16	131,38	420,94	214,68	80,00	163,41
0405 Vaj és vajkrém	1 062,84	985,38	1 020,56	751,99	96,02	76,31
0406 Sajt és túró	885,14	1 343,04	833,51	1 218,74	94,17	90,75

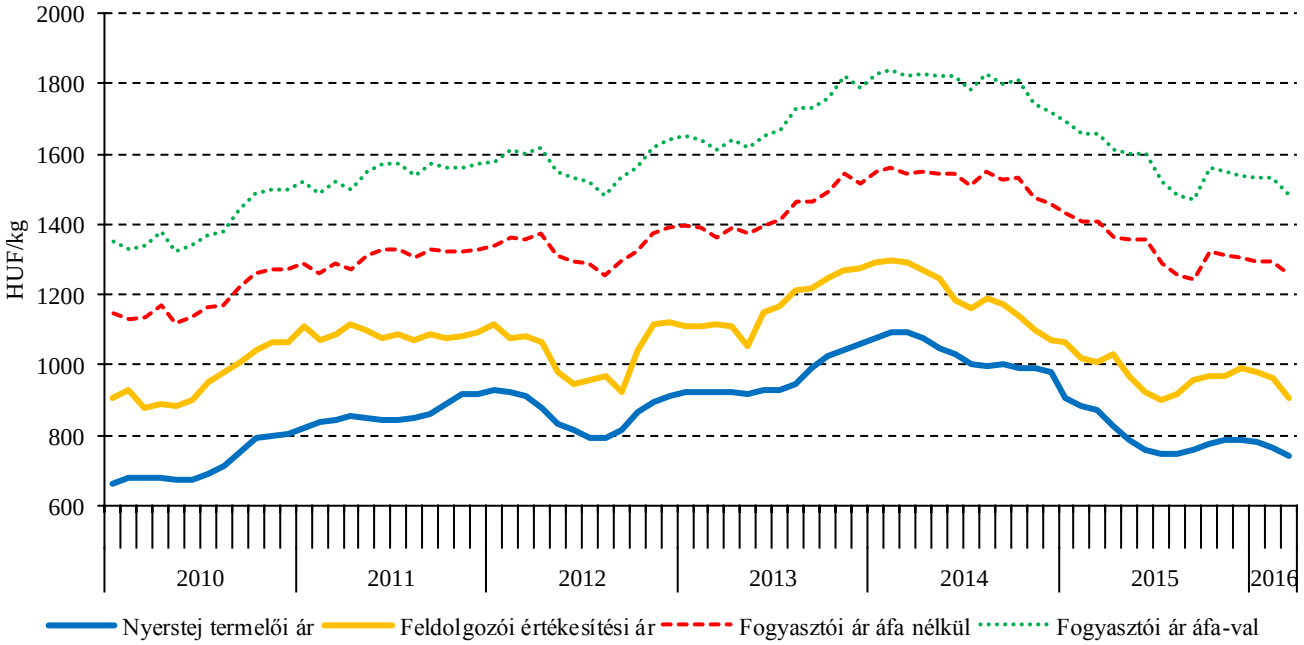
[a)] Nem sűrítve, nem édesítve.
[b)] Sűrítve vagy édesítve.
Forrás: KSH

11. ábra: **A sajt havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)**

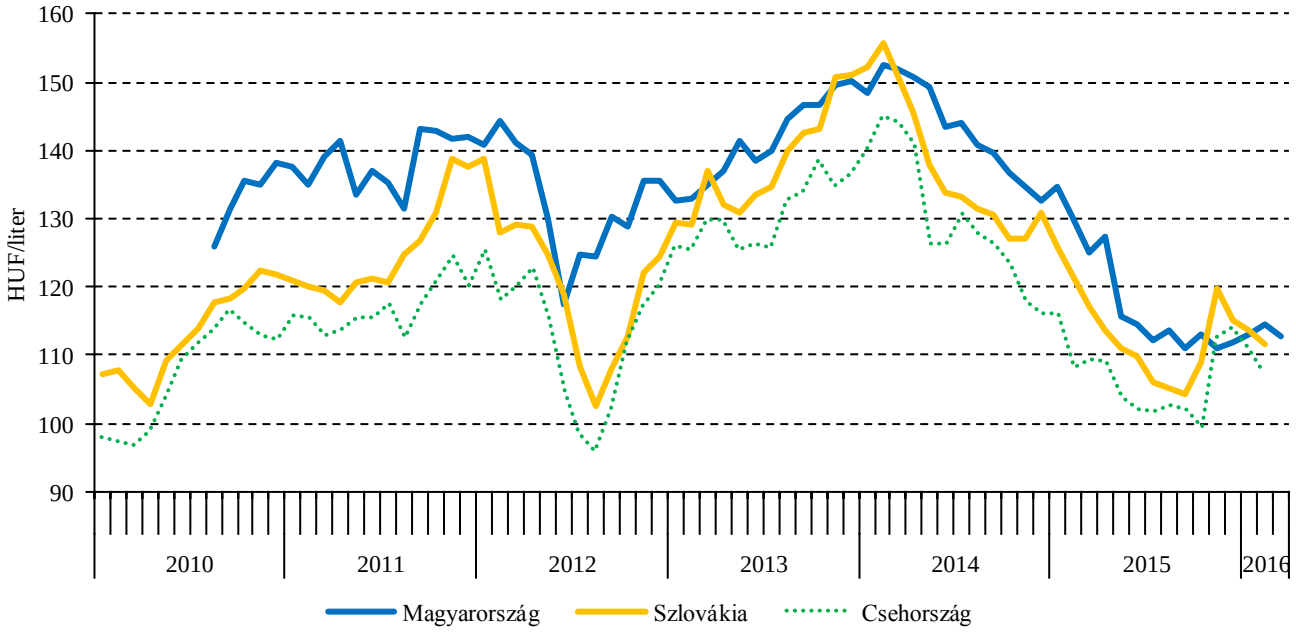
Forrás: AKI PÁIR, Kempteni árutőzsde – ZMP, Hannoveri árutőzsde – CLAL, GUS-ARR, USDA

12. ábra: **A Trappista sajt fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2016)**

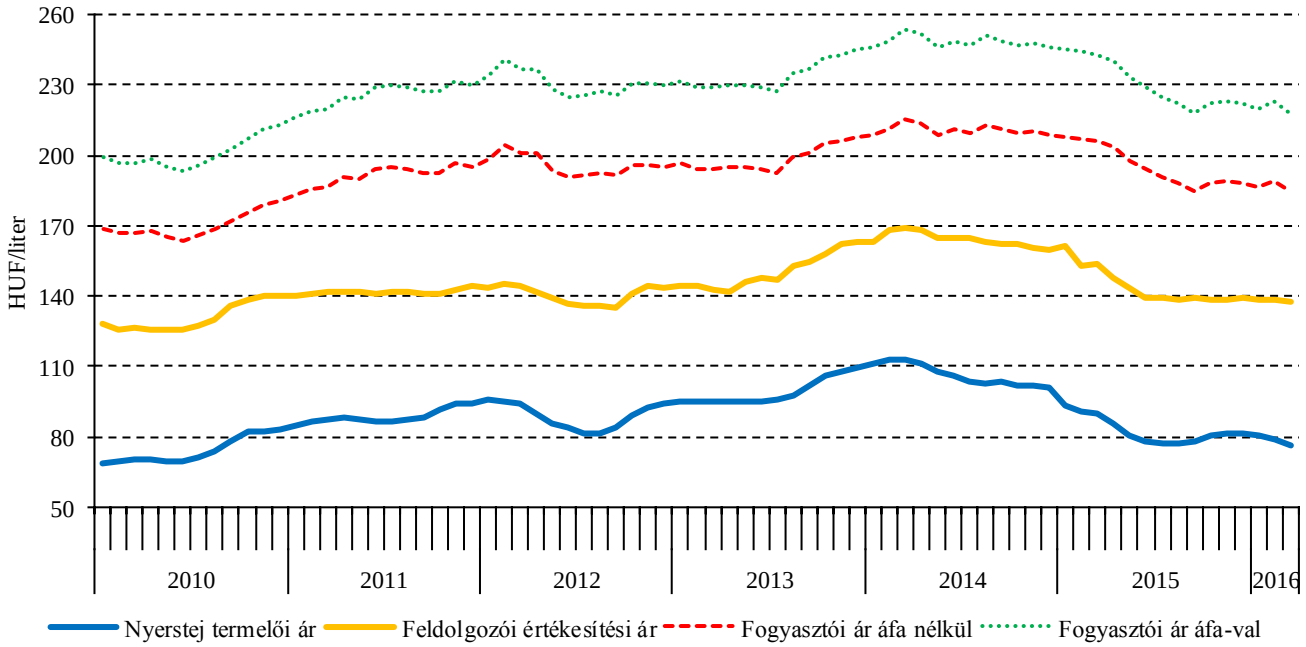
Megjegyzés: A termelői ár 10 kg nyerstej árának felel meg.
Forrás: AKI PÁIR, KSH

13. ábra: **A folyadéktej[a] havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)**

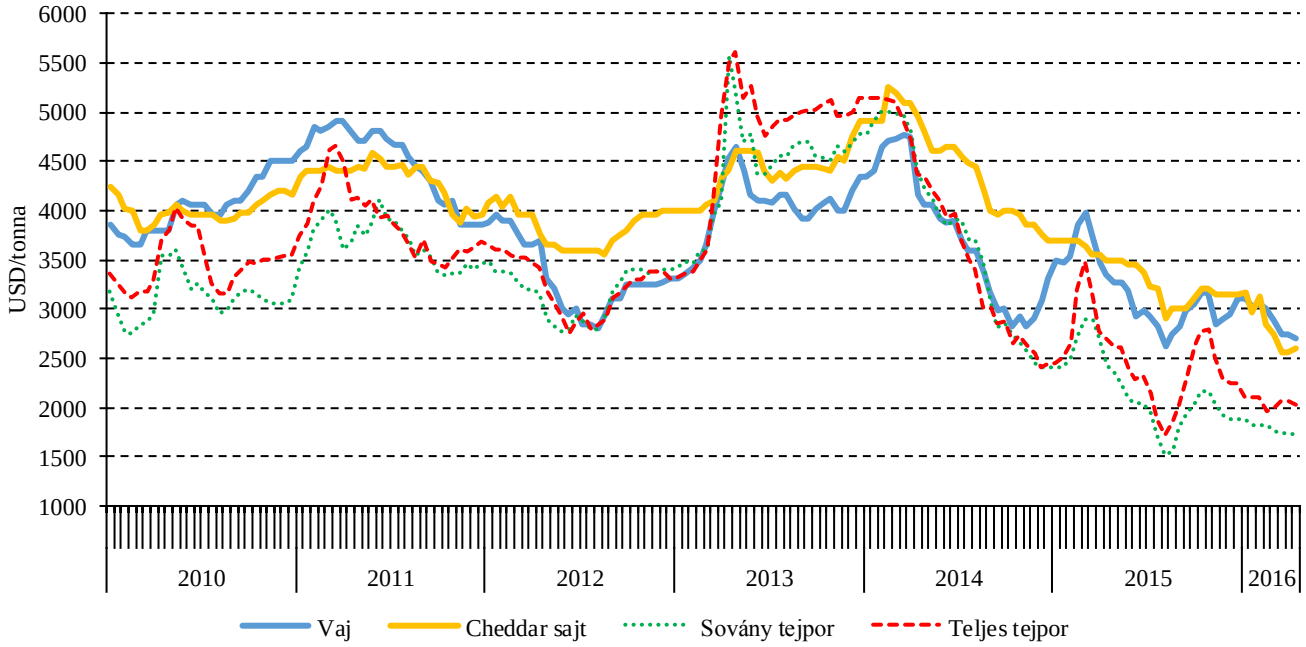
[a] 1,5 százalék zsírtartalom dobozos tartós.
Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR

14. ábra: **A folyadéktej fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2016)**

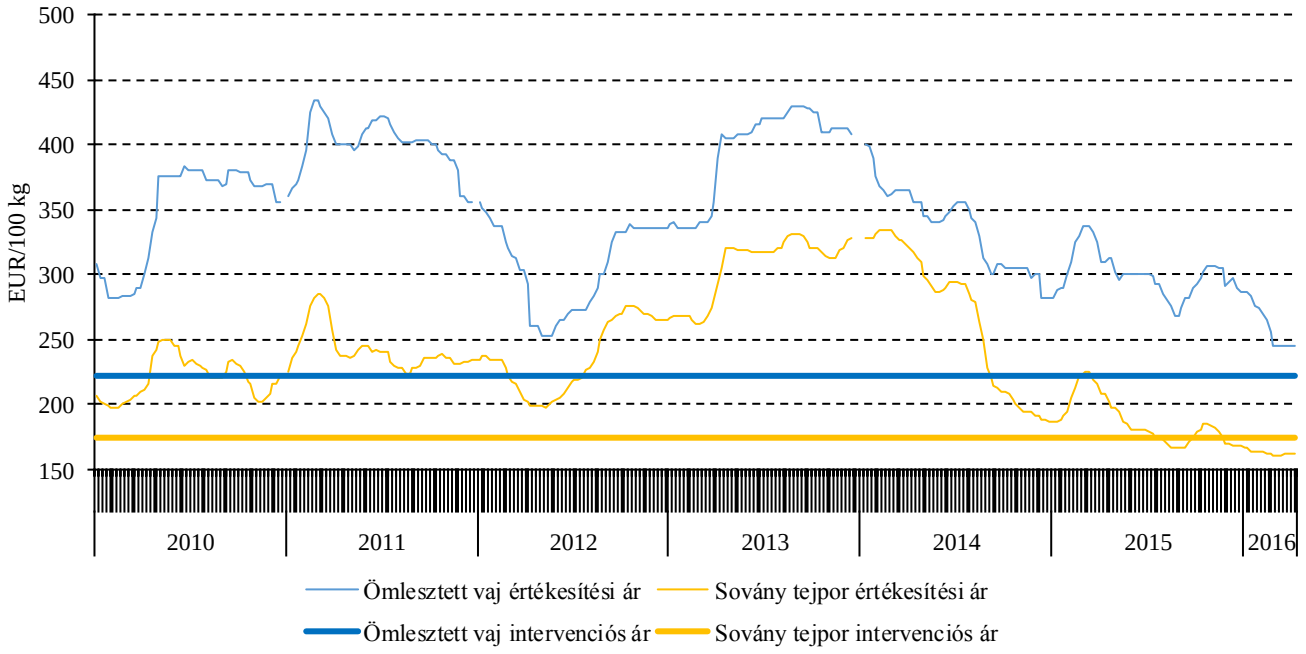
Megjegyzés: A feldolgozói értékesítési ár 2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tejre, a fogyasztói ár 2,8 százalék zsírtartalmú pasztőrözött tejre vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR, KSH

15. ábra: **A tejtermékek kétheti világpiaci[a)] értékesítési ára (2010-2016)**

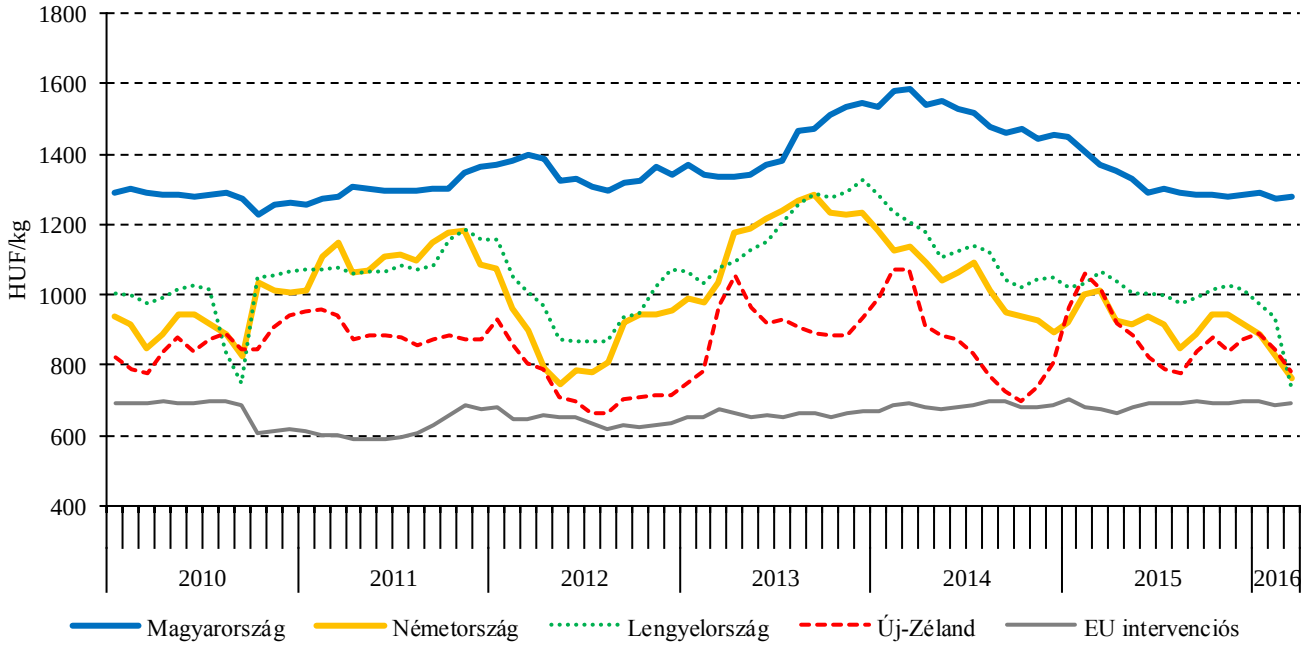
[a)] FOB Óceánia.
Forrás: USDA

16. ábra: **Az ömlesztett vaj és a sovány tejpor heti értékesítési és intervenciós ára Németországban (2010-2016)**

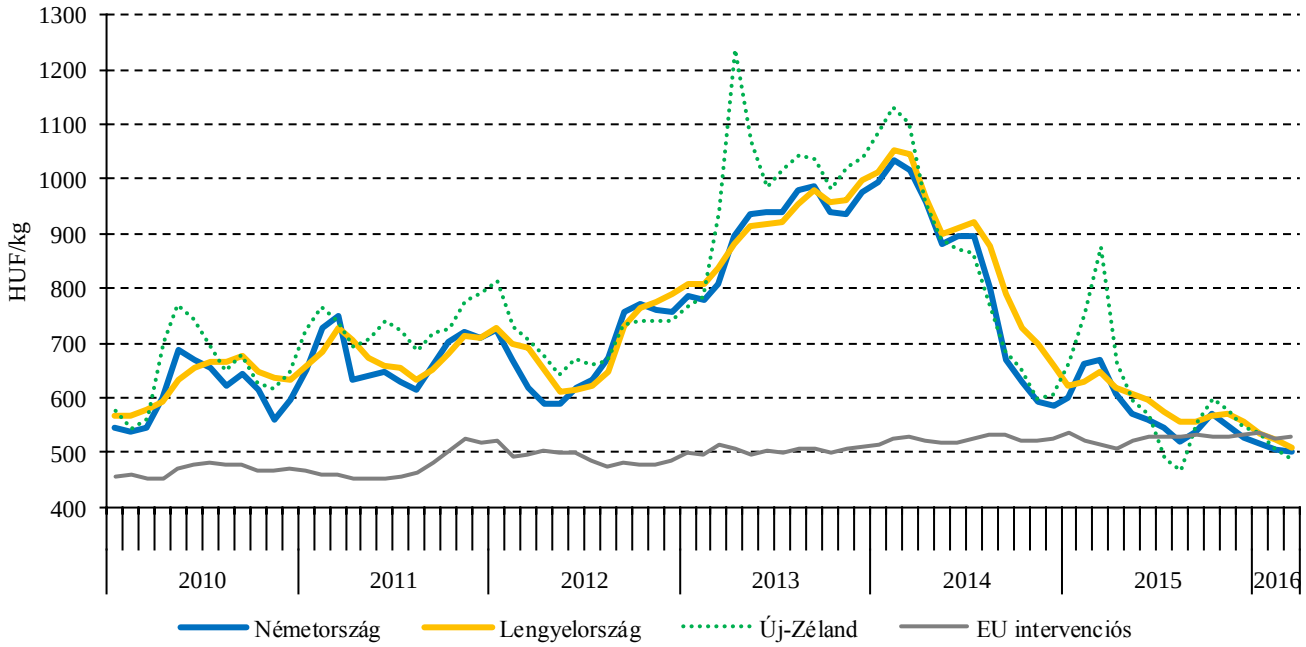
Forrás: Hannoveri árutőzsde, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság

17. ábra: **Az ömlesztett vaj[a)] havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)**

[a)] Magyarországon az ömlesztett vaj helyett az adagolt vaj árát tüntettük fel.
Forrás: AKI PÁIR, Hannoveri árutőzsde – CLAL, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

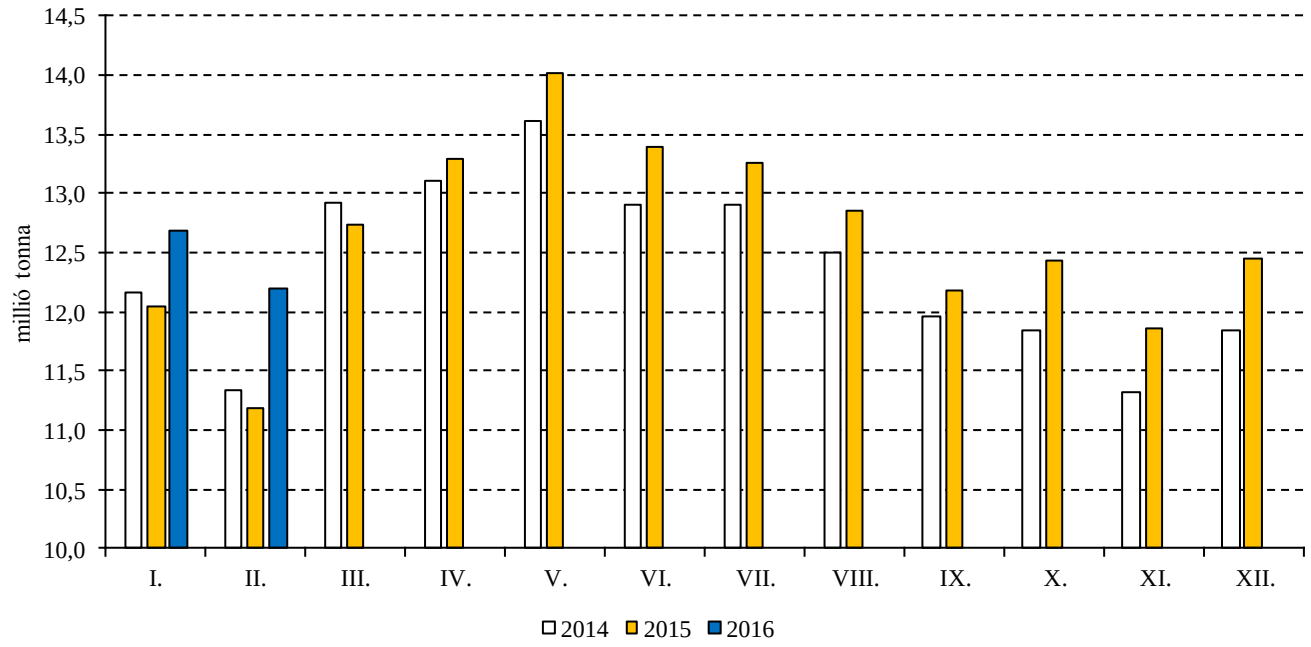
18. ábra: **A sovány tejpor havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2016)**

Forrás: ZMP, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

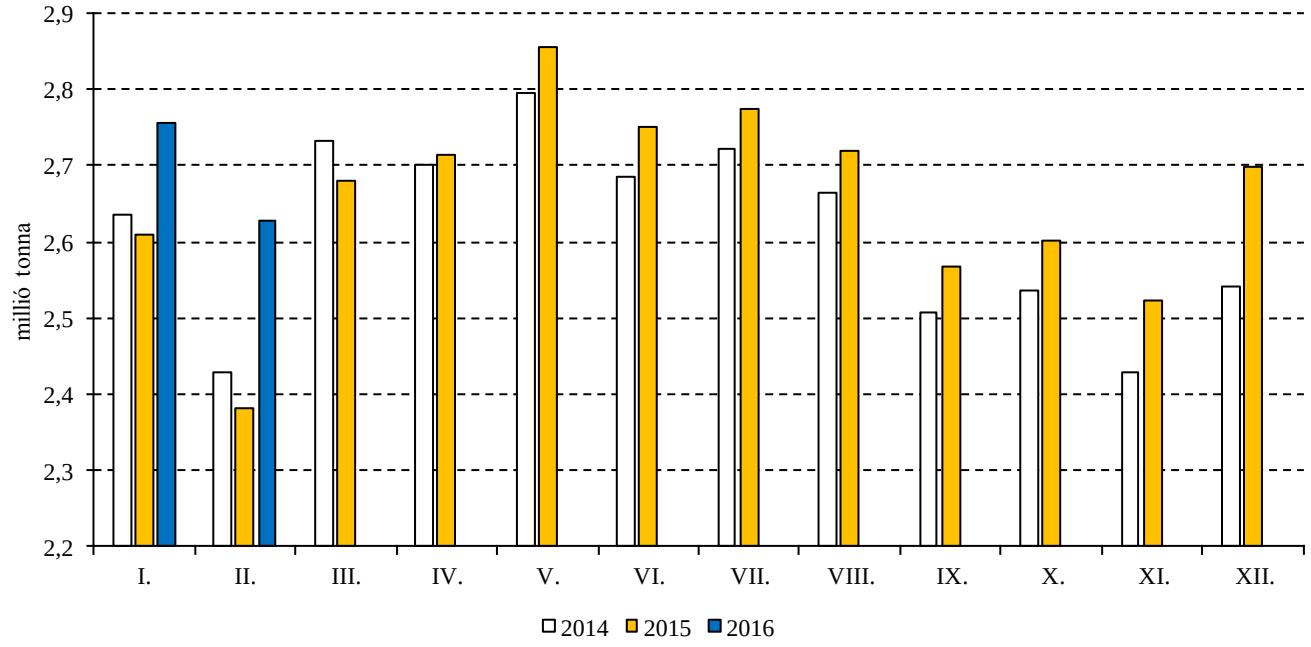
Tejfelvásárlás

19. ábra: **Az Európai Unióban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

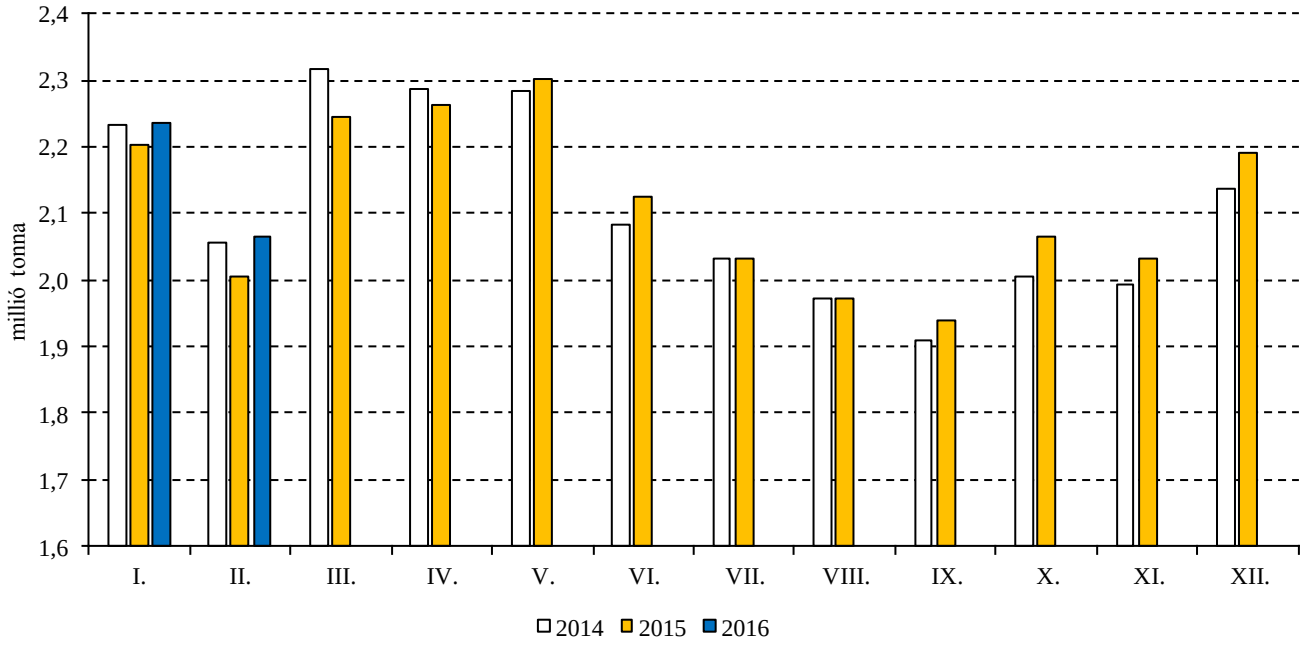
Forrás: Eurostat

20. ábra: **A Németországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

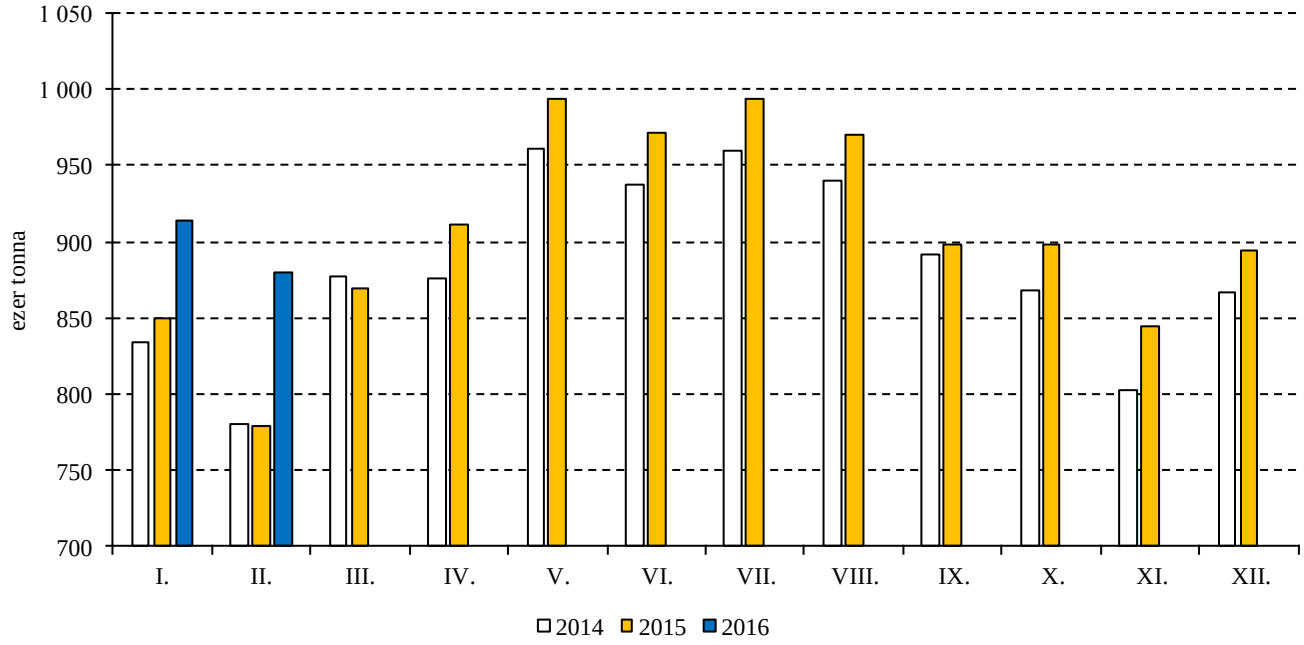
Forrás: Eurostat

21. ábra: **A Franciaországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

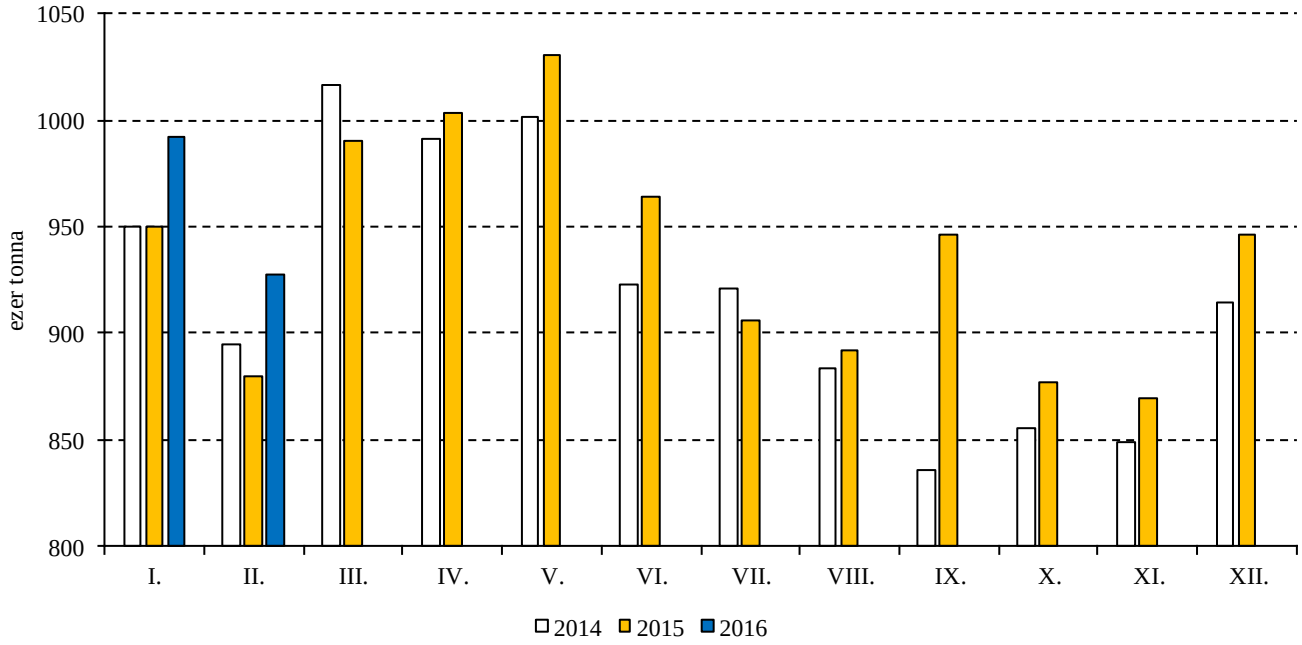
Forrás: Eurostat

22. ábra: **A Lengyelországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

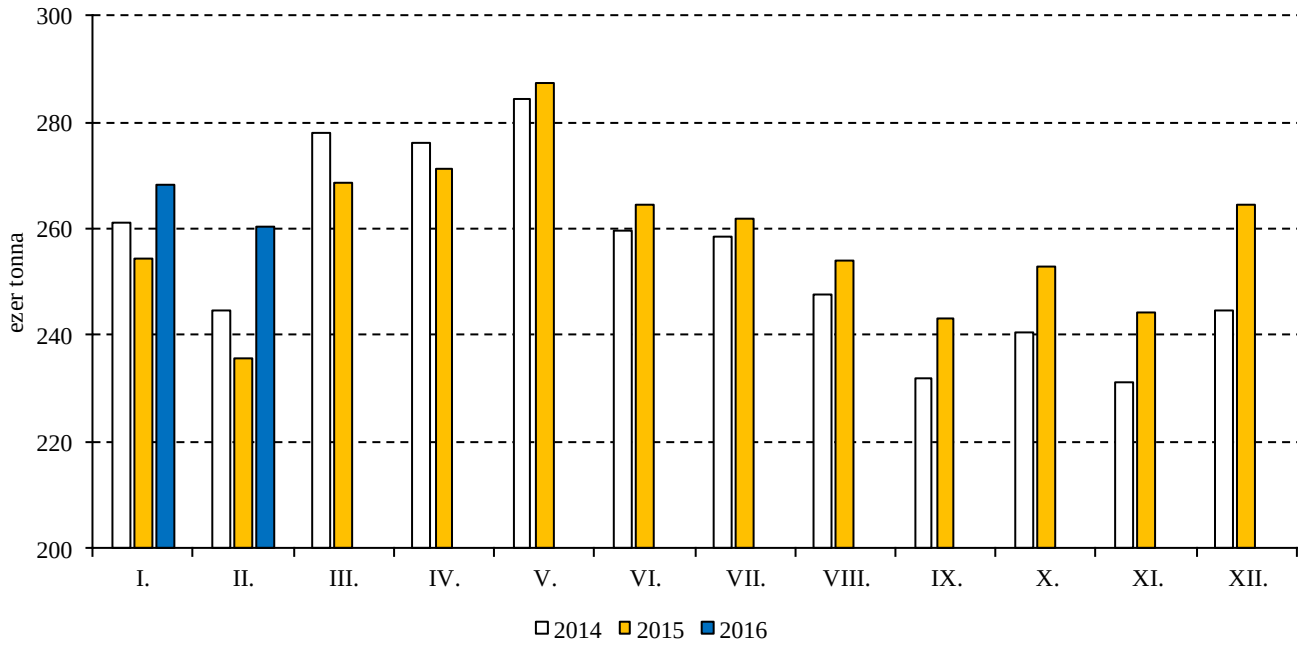
Forrás: GUS

23. ábra: **Az Olaszországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

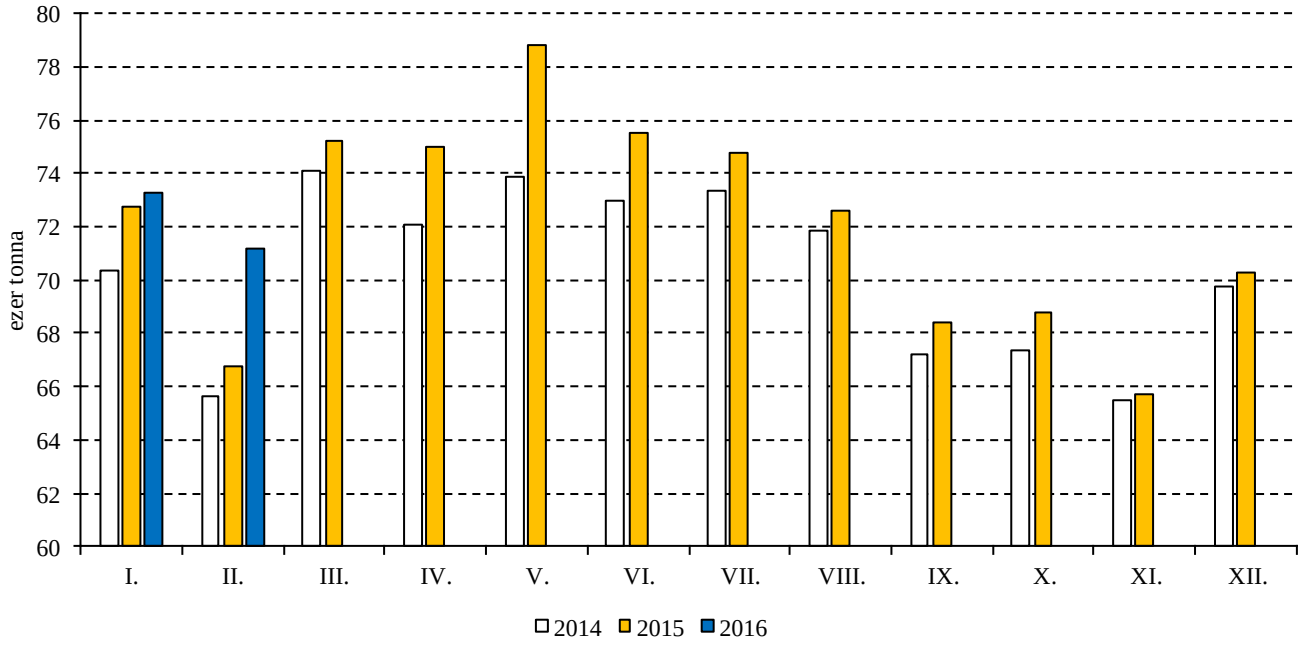
Forrás: AGEA-CLAL

24. ábra: **Az Ausztriában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

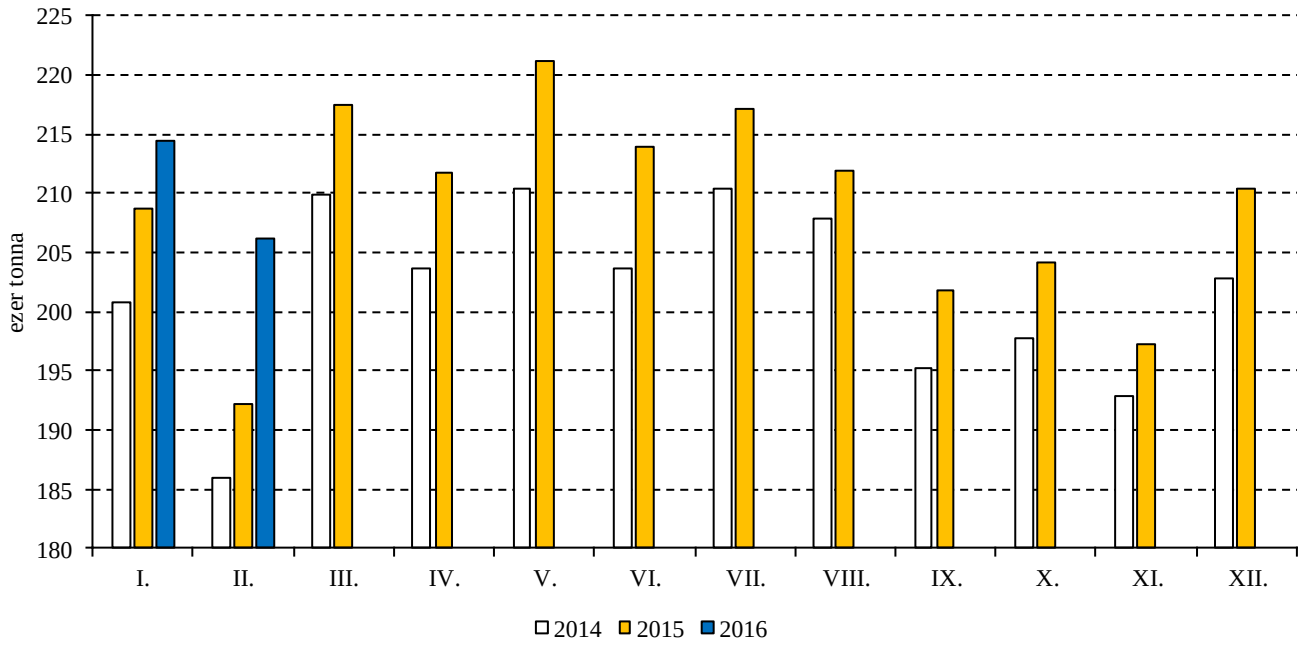
Forrás: AMA

25. ábra: **A Szlovákiában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

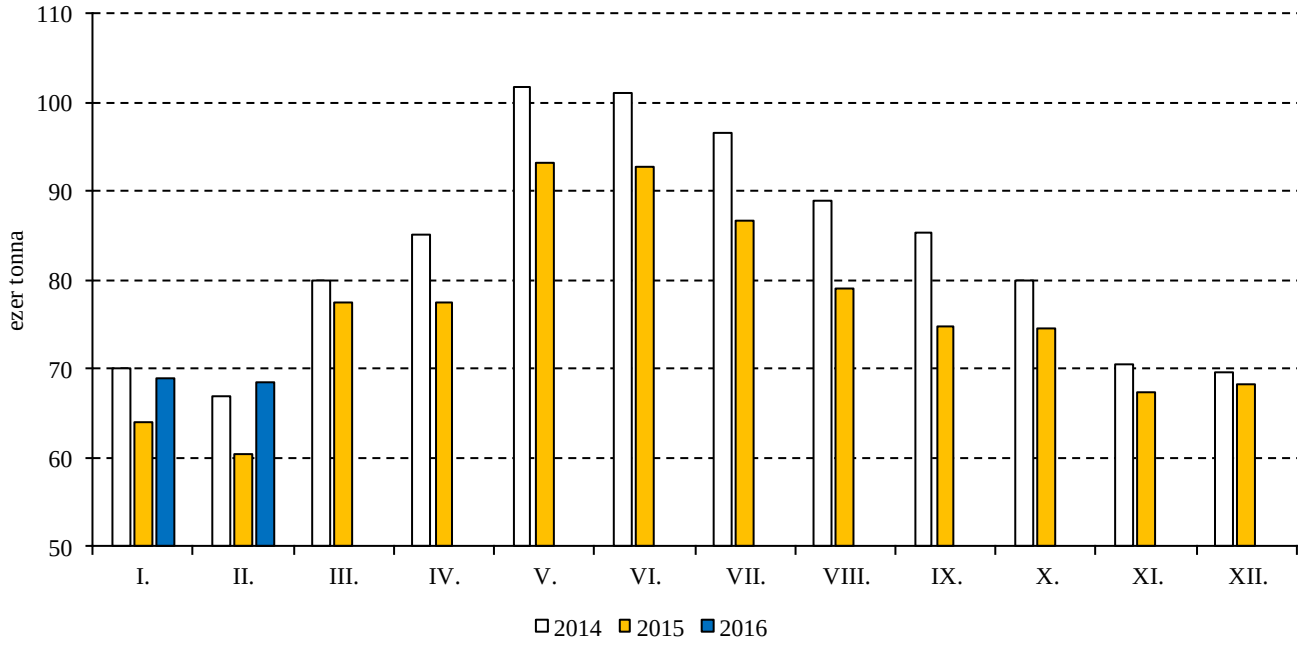
Forrás: APA

26. ábra: **A Csehországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

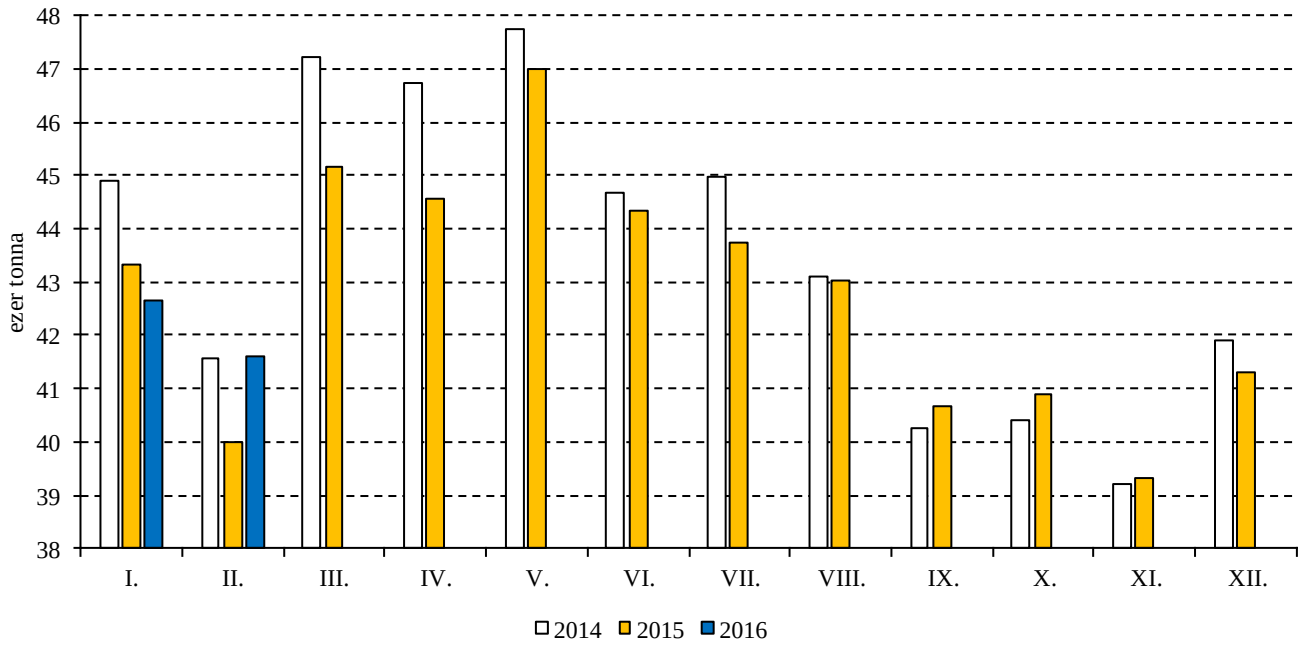
Forrás: MZCR

27. ábra: **A Romániában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

Forrás: INSSE

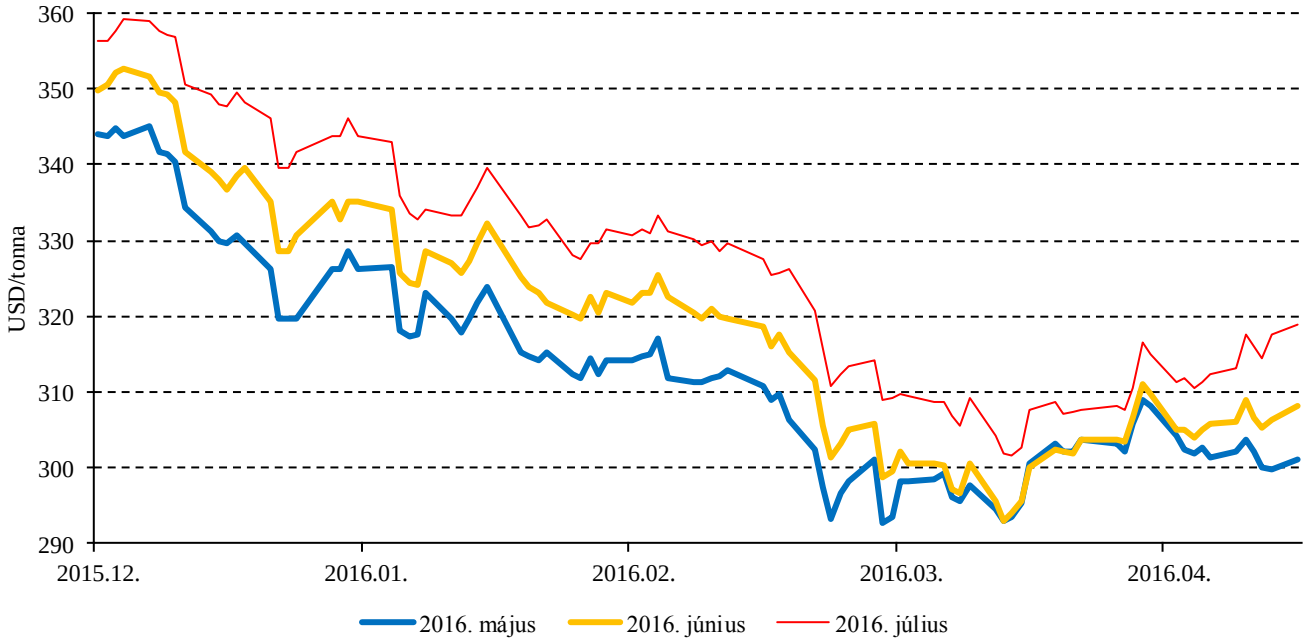
28. ábra: **A Horvátországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2014-2016)**

Forrás: DZS

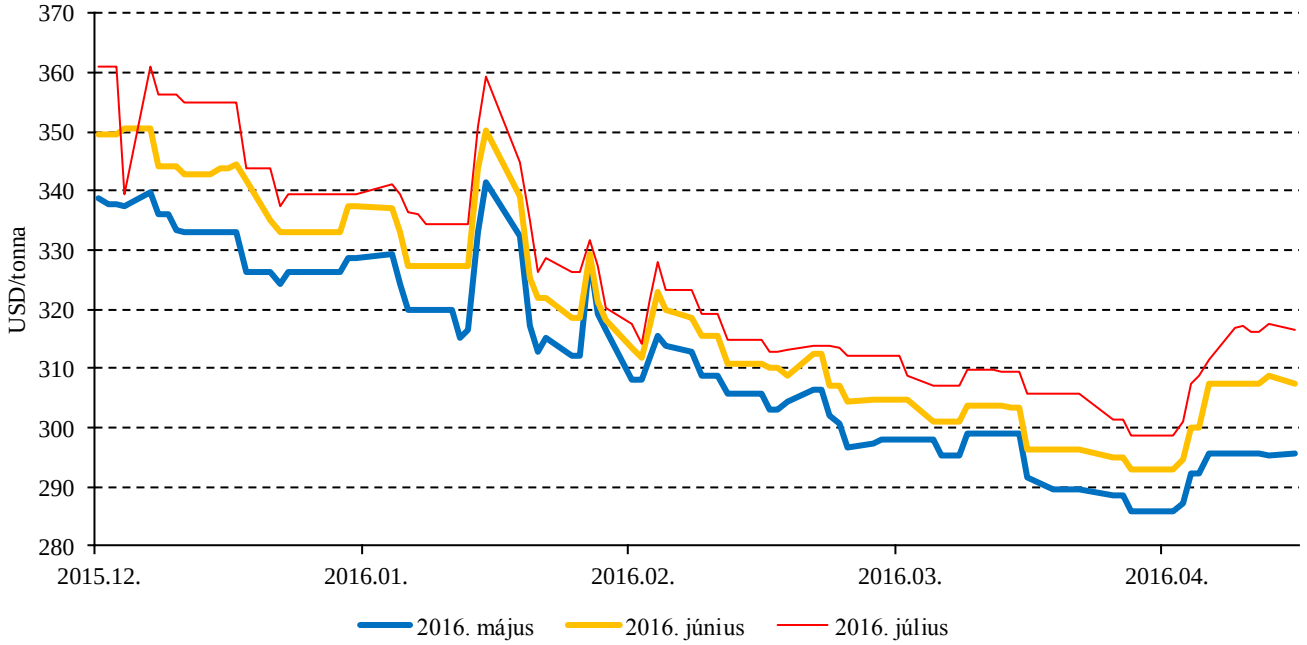
Határidős jegyzések

29. ábra: **A III. árkategóriájú nyerstej[a] napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)**

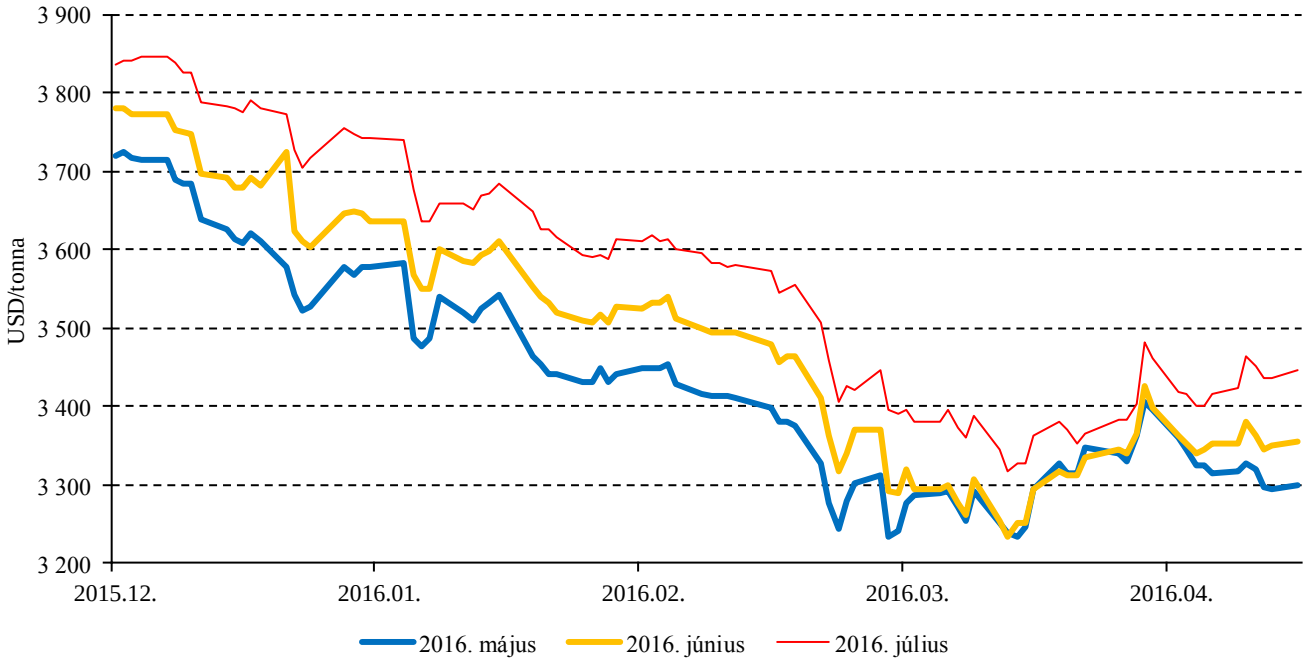
[a] A kemény sajtok előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

30. ábra: **A IV. árkategóriájú nyerstej[a] napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)**

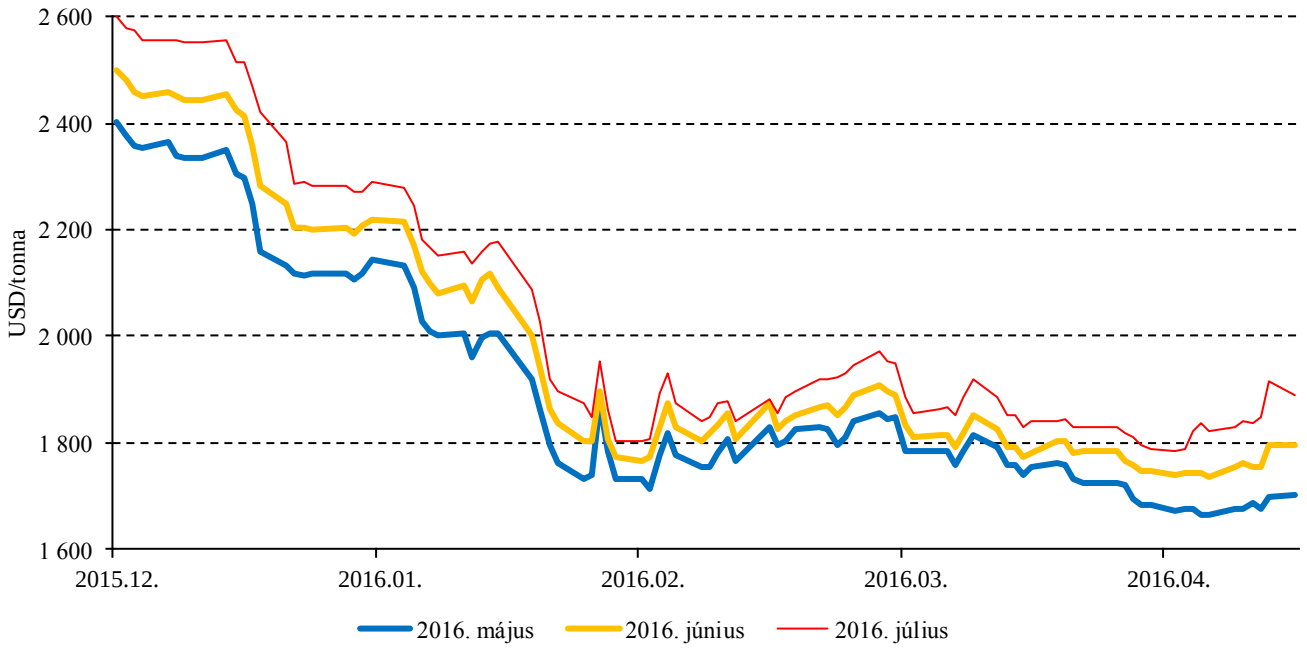
[a] A vaj és a tejpor előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

31. ábra: **A sajt napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)**

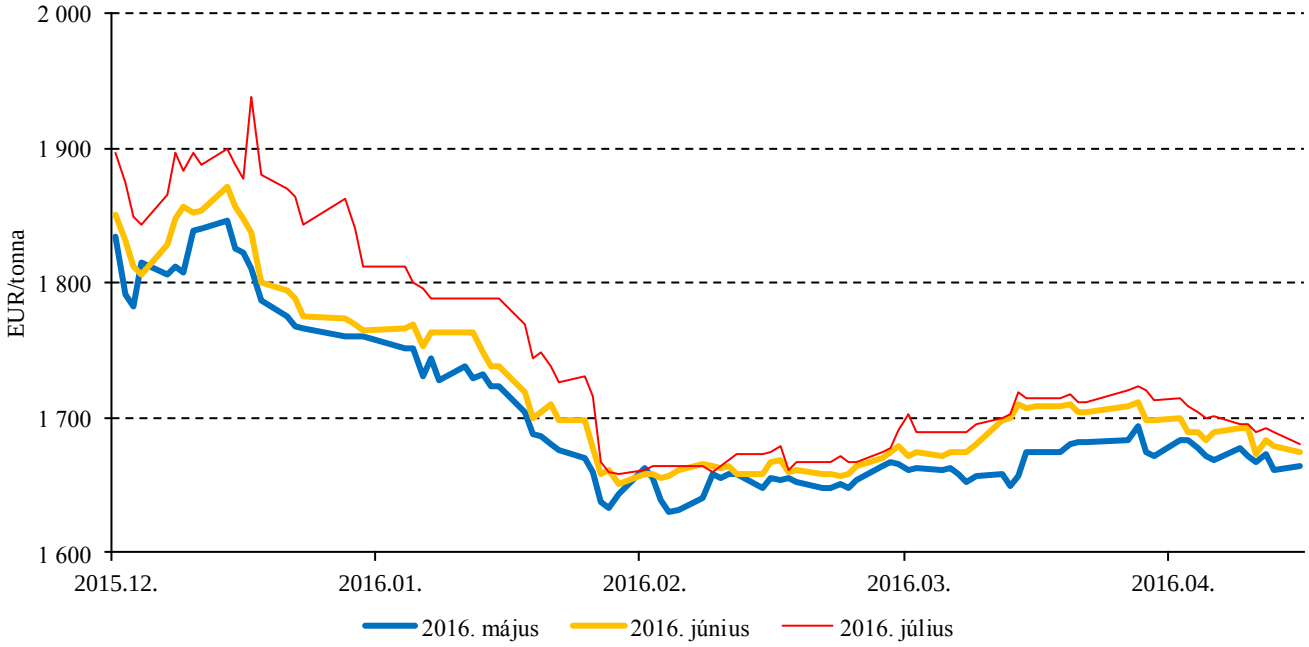
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

32. ábra: **A sovány tejpor napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)**

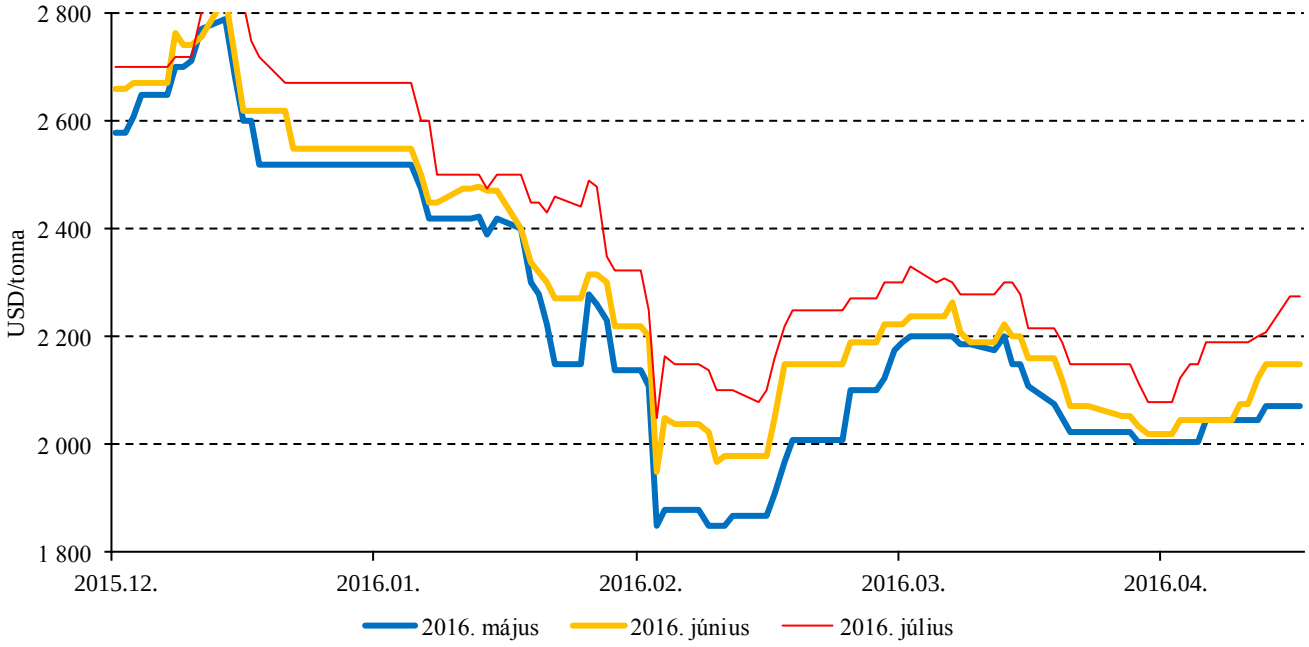
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

33. ábra: **A sovány tejpor napi jegyzése a lipcsei árutőzsdén (2015-2016)**

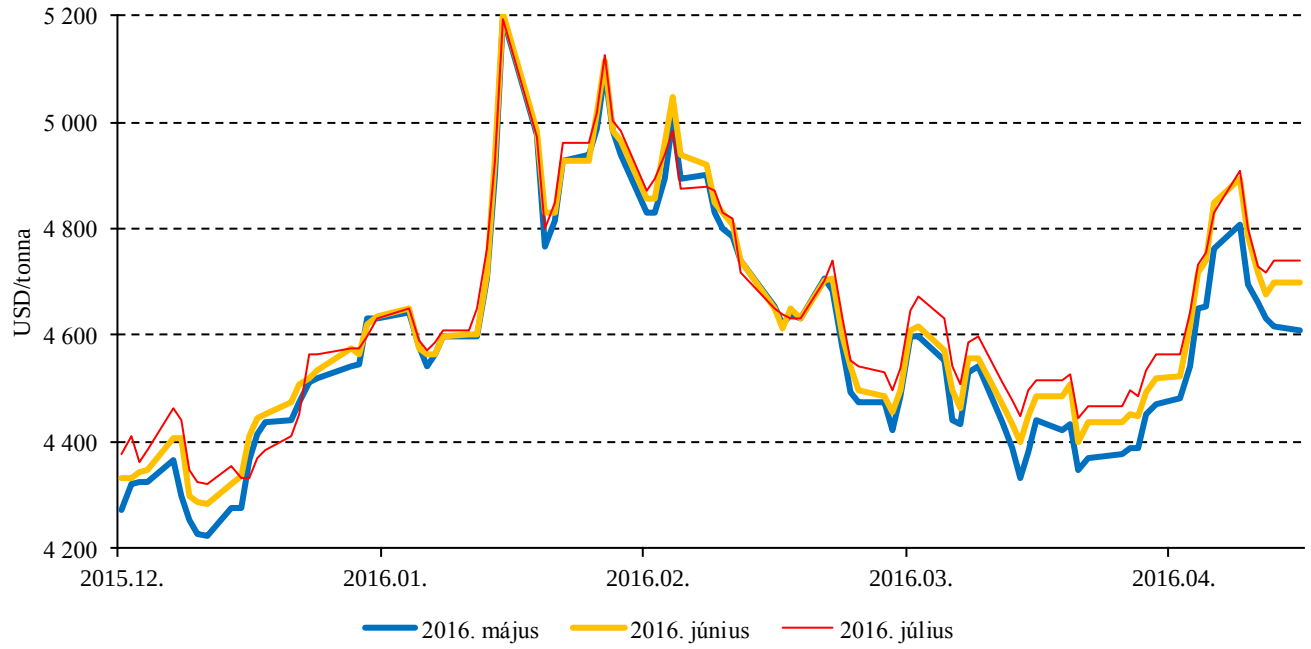
Forrás: European Energy Exchange

34. ábra: **A teljes tejpor napi jegyzése az új-zélandi árutőzsdén (2015-2016)**

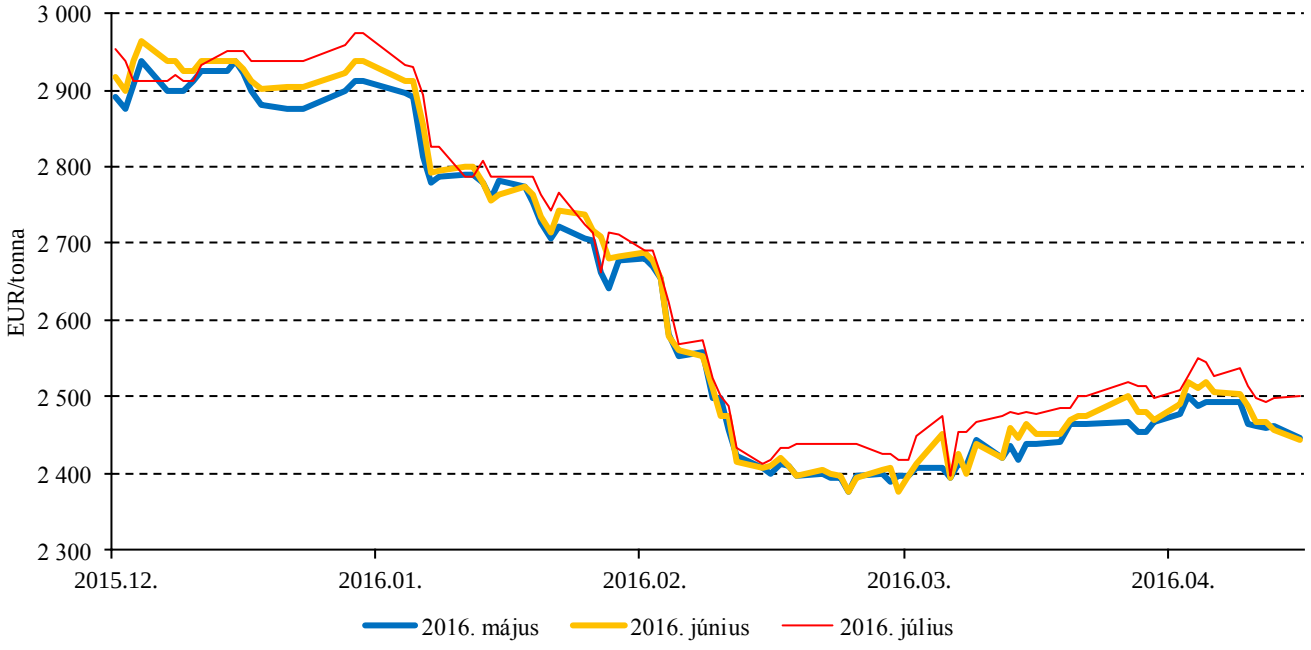
Forrás: NZX

35. ábra: **A vaj napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015-2016)**

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

36. ábra: **A vaj napi jegyzése a lipcsei árutőzsdén (2015-2016)**

Forrás: European Energy Exchange

Nemzetközi előrevetítések

11. táblázat: **Az Európai Unió tejpiaca (2012-2017)**

	2012	2013	2014	2015 [a)]	2016[b)]	2017[b)]	2016/2015 (százalék)	2017/2016 (százalék)
Tejhasznú tehénállomány (millió egyed)	23,04	23,26	23,32	23,40	23,21	23,02	99,19	99,17
EU-15	17,55	17,82	17,94	18,19	18,10	18,01	99,50	99,50
EU-13	5,49	5,44	5,38	5,22	5,12	5,01	98,10	98,00
Tejhozam (kg/tejhasznú tehén)	6 470	6 483	6 741	6 873	7 026	7 137	102,22	101,57
EU-15	7 057	7 040	7 278	7 365	7 525	7 625	102,18	101,32
EU-13	4 594	4 660	4 951	5 161	5 260	5 383	101,94	102,33
Tejtermelés (millió tonna)	152,14	153,81	159,82	163,51	165,72	166,89	101,35	100,70
EU-15	124,09	125,65	130,79	134,19	136,43	137,55	101,67	100,82
EU-13	28,04	28,16	29,03	29,32	29,29	29,34	99,89	100,17

[a)] Becslés.
[b)] Előrevetítés.
Forrás: Európai Bizottság

12. táblázat: **A világ tehéntejtermelése (2011-2016)**

ezer tonna

	2011	2012	2013	2014	2015[a)]	2016[b)]	2015/2014 (százalék)	2016/2015 (százalék)
Európai Unió	138 220	139 000	140 100	146 500	148 100	149 000	101,09	100,61
Egyesült Államok	89 020	91 010	91 277	93 461	94 480	96 345	101,09	101,97
India	53 500	55 500	57 500	60 500	64 000	68 000	105,79	106,25
Kína	30 700	32 600	34 300	37 250	37 250	38 000	100,00	102,01
Brazília	22 449	23 008	24 259	25 489	26 300	27 100	103,18	103,04
Oroszország	31 646	31 831	30 529	30 499	30 025	29 980	98,45	99,85
Új-Zéland	18 965	20 567	20 200	21 893	21 391	20 745	97,71	96,98
Argentína	11 470	11 679	11 519	11 326	11 496	11 650	101,50	101,34
Mexikó	11 046	11 274	11 294	11 464	11 750	11 857	102,49	100,91
Ukrajna	10 804	11 080	11 189	11 152	10 700	10 100	95,95	94,39
Ausztrália	9 568	9 811	9 400	9 700	10 000	10 010	103,09	100,10
Kanada	8 400	8 614	8 443	8 437	8 682	8 685	102,90	100,03
Japán	7 474	7 631	7 508	7 334	7 375	7 340	100,56	99,53
Egyéb	8 741	9 243	9 103	9 302	9 655	10 008	103,79	103,66
Összesen	**452 003**	**462 848**	**466 621**	**484 307**	**491 204**	**498 820**	**101,42**	**101,55**

[a)] Becslés.
[b)] Előrevetítés.
Forrás: USDA